

Петтља

БРОЈ 27
ЈАНУАР, 2018.

ЧАСОПИС УЧЕНИКА И НАСТАВНИКА ТЕХНИЧКЕ ШКОЛЕ „РАДОЈЕ ЉУБИЧИЋ“

**Отвори очи
у ноћи**

Наша школа у
Ноћи музеја

**Да
појаснимо**

Вежите се!

**Љуба
Стојановић**

као огледало
савременика

**У походе
сенима
предака**

Путовање на
Крф

Не сецимо корене на којима седимо

Пише: Снежана Недељковић

„Кад грешници ничу као трава и цветају сви који чине безакоње, то бива зато да би се истребили за навек века“ ПС.91.

Живот не захтева велику филозофију. Он је у суштини једноставан, осим, ако га неко не искомпликује. Путокази код свих народа су исти: прошлост - садашњост – будућност. Они чине целину и не покушавајте да их раздвајате, постаћете дезорјентисани. Ко мисли да гради будућност без прошлости изгубљен је, ако останемо само у прошлости нећемо имати ни садашњост, а онај који има само садашњост нема ни смисао постојања.

Закони треба да послуже људима, а не да људи робују законима.

У мору закона који се доносе изгубили смо осећај за једноставна правила у животу. Живот нам компликују они закони, наравно донети за наше добро, али чијом применом нама није добро.

Све више смо изложени бруталном (законском) нарушавању породичне приватности, где вам закони одређују степен блискости и поверења међу члановима, меру слободе и права у погледу васпитања. Налазимо се пред притиском одвајања од наше прошлости као орјентира ко смо и чему треба да тежимо у будућности. Одсецањем прошлости немате могућност да докажете властито постојање.

Историја није у моди.

Зато треба да се препустимо обликовању живота по законима и стандардима који нам долазе споља. Зар је битно да ли је то у складу са нашим моралним, традиционалним и културолошким принципима. Ако се ослоните само на садашњост, коју зову реалност, онда се надајте савршено уређеној будућности без мириса, укуса, емоција, емпатије и... без људи и народа. Биће то друштво дисциплинованих у поштовању норми и стандарда, наметнутих „вредности“. И што више закона то више безакоња. И тако унедоглед се роје нови и нови закони и штите се сви од сваког и требало би да смо сви безбедни и срећни. Али није тако. Све више смо несрећни и незадовољни, подозриви и несигурни. И нико да се сети оног закона „љуби ближњег свог, и што не желиш себи не чини ни другом“.

Родитељи и одрасли (прошлост), деца (садашњост) од вас очекују једноставне ствари. Очекују хармонију љубави, разумевања и подршке, како би својим потомцима (будућност) пренели драгоцене дарове (вековна искуства предака) и живели животом непрекидне целине.

Читајте поезију како бисте остали духом здрави и мислима управљени на истину.

„Сечење букве“

**Наручио сам, дрва.
Да се грејем, зими
да пуним горивом, пећ
да се топлота шири, кућом
кроз цеви,
по стандардима.
Поручио сам, дрва.
Да обезбедим, будућност.
А онда су, једне вечери,
забректале машине на мом брду
потмуло су падала дебла са
приколица.**

**Из таме су светлуцали узвици
на разним језицима.
Исекли су букву,
метар широку,
стару петсто година.
А ја сам поручио, само дрва.
Исекли су букву, стару петсто
година.
Брзо се цепа
док је влажна, од векова.
Кажу, још брже суши.
Мислећи, на будућност,
наручио сам, љубазно, дрва.
А они исекли букву,
стару петсто година,
још јој се назирала, у гранама
јабука.
Никла је одмах после Голубачког
града:
ако се и није под њом одмарала,
Јерина
сигурно су ту одјакхивали, Турци
на свом путу, у Европу.
И шта да радим, са буквом?
Да узмем секиру у руке
и на дециметре делим метар?
Да будем коректан дрвосеча,
да цепам по стандардима?
То је моја будућност,
да се огрејем на ових петсто
година.
До идуће године
и оних танких стабала
што машу гранама присоју.**

Мирослав Максимовић

За успешне резултате у настави, поред вредних ђака и наставника, потребна су и савремена, квалитетна наставна средства као и иновације које утичу на продуктивност и учење.

Неки делови школе у 2017. години добили су нови изглед. Ђаци су добили оно што их је обрадовало и што им је дуго било потребно, потпуно нову и савремено опремљену библиотеку, возни парк је проширен новим аутомобилима на којима ђаци саобраћајне струке обучавају вожњу, урађена је реконструкција крова, кабинети су опремљени новом опремом. Адаптацију школске библиотеке и санацију зидова и плафона на четвртом спрату школе радили су ученици са посебним потребама који похађају смерове у подручју рада Грађевинарство, ученици ППЗ одељења и њихови наставници практичне наставе. Желимо да се захвалимо ученицима и њиховим наставницима. Наша школа има подршку великог броја спонзора и социјалних партнера којима дугујемо захвалност. Посебну захвалност дугујемо директору који се ангажовао да школа добије ново рухо и још један број Петље.

ЗА НАМА ЈЕ ЈОШ ЈЕДНА ШКОЛСКА ГОДИНА

Директор са најближим сарадницима

Ново рухо библиотеке

Санација
крова

РАДОМ ДО ПОБЕДЕ

У школској 2016/2017. години Министарство просвете, науке и технолошког развоја и Друштво за српски језик и књижевност Србије наградили су квалитет нашег часописа трећим местом у републици. На Филолошком факултету у Београду 9. фебруара 2017. године, на Републичком зимском семинару, чланови редакције нашег школског часописа примили су награду. Овој значајној награди претходио је рад свих професора и ученика који су се окупили око часописа и одлучили да следе дугу традицију овај часопис има.

Комисија је у образложењу награда навела да су часописи који су били у конкуренцији високог ранга, и да је омасовљење школских часописа подстакнуто општим технолошким развојем у трећем миленијуму, али и законским нормативима у којима се школски листови и часописи посебно именују у стандардима и вредновању постигнућа ученика и школа. Комисија је изнела запажање да се успело у захтеву да лист буде вођен ученичким мислима и духом, да изражава њихова интересовања, њихов живот и доживљаје, да су ученици вођени дометом свих наставних предмета, усмеравани главним и одговорним уредником. Републичка комисија је саопштила да је у јакој конкуренцији квалитетних школских часописа и листова било тешко изабрати најбоље, те да је, прецизним критеријумима, и од најбољих изабрала оне који су се издвојили својим особеностима, пре свега лепотом ђачке речи.

Новинари „Петље” Филип Грујић, Филип Миросављевић, Стефан Грујић и Милица Бјелић са професорком Слађаном Јањић

Годинама уназад наши ученици са републичких такмичења сваког пролећа враћају се овенчани наградама и признањима. Зидови школе окићени су бројним дипломама и наградама освојеним на тим такмичењима. Чак смо и Србију представљали на европском такмичењу ученика грађевинске струке. Исто тако, велики број наших ученика се интезивно бави спортом и на разним такмичењима осваја награде. Поносимо се њима!

Наша школа је ове године била домаћин XXIV Републичког такмичења саобраћајних школа. У јакој конкуренцији наши ученици су и овај пут остварили сјајне резултате.

У категорији „Возач моторног возила Б категорије”, Лазар Јовановић је освојио прво, а Владе Маринковић треће место. Као такмичарски пар, били су првопласирани.

У категорији „Возач моторног возила Ц категорије”, Игор Павловић је освојио прво, а Филип Тановић треће место. Као такмичарски пар и они су били првопласирани.

У коначном пласману школа, наша школа се пласирала на четврто место.

Честитамо шампионима!

XXIV Републичко такмичење средњих саобраћајних школа

XXIV Републичко такмичење ученика саобраћајних школа Републике Србије одржано је на Тари, у периоду од 21. до 23. априла 2017. године. Смештај, отварање такмичења, као и организовање теоријског дела такмичења и проглашење победника обављено је у хотелу „Бели бор“ на Тари. Такмичење је отворила Драмска секција наше школе представом „Јазавац пред судом“.

На такмичењу је учествовало 29 средњих школа које имају подручје рада Саобраћај у оквиру своје делатности. У три такмичарске дисциплине учествовао је 121 ученик: 50 ученика у такмичарској дисциплини Возач моторних возила „Б“ категорије, 28 ученика у такмичарској дисциплини Возач моторних возила „Ц“ категорије и 43 ученика у такмичарској дисциплини Техничар друмског саобраћаја. На такмичењу је, поред ученика, било близу сто гостију и наставника пратилаца.

Првог дана такмичења, у петак 21. априла, одржан је теоријски део такмичења у три просторије хотела „Бели бор“. Другог дана такмичења, у суботу 22. априла, одржан је практични део такмичења у све три такмичарске дисциплине. Практични део такмичења је одржан на посебно припремљеним полигонима аеродрома Поникве.

По завршетку такмичења најбољима су додељене пригодне награде, у појединачним категоријама дипломе и медаље, у категоријама такмичарских парова дипломе и пехари и прелазни пехар за најуспешнију школу.

Литерарни конкурс Зоран Теодосић

Фонд „Зоран Теодосић“ основала је 1996. године породица покојног Зорана Теодосића, професора филозофије, који је радио у нашој школи. Од тада, сваке године 26. марта, на Зоранов рођендан, наша школа организује наградни конкурс за најбоље литерарне радове ученика средњих школа. Тако чувамо успомену на једног дивног човека и пријатеља, који је био омиљен и међу колегама и међу ђацима, успостављамо континуитет и негујемо традицију овог престижног конкурса.

Наградни конкурс ове године одржан је 27. марта у просторијама наше школе. На конкурс је и ове као и претходних година учествовао велики број ученика, укупно 90 из шест ужичких средњих школа.

Ученици су писали литерарне саставе на задате теме, које су се извлачиле на самом конкурс. Ученици су могли да бирају једну од четири понуђене теме, а избор форме и стила је био слободан. Радови су били шифровани, а комисија у саставу који су чиниле професорке српског језика и књижевности: Марија Дамљановић Петровић, Слађана Јањић и Марија Јовановић је прегледала радове и донела одлуку о најбољим радовима.

Комисија је и ове године имала тежак и озбиљан задатак да изабере три најбоља рада у категорији свих радова, и један најбољи у категорији ученика наше школе. Приликом вредновања радова комисија је узимала у обзир: стилску уобличеност, технику писања, креативност и поруку коју рад носи.

Директор школе Иван Марић је доделио награде ученицима у оквиру манифестације Ноћ музеја која је одржана у нашој школи.

Најбољи рад у категорији ученика Техничке школе „Радоје Љубичић“ написала је ученица Бојана Ковачевић и освојила новчану награду од 2000 динара.

Прво место и новчану награду од 5000 динара освојила је Андреа Илић, ученица Медицинске школе.

Друго место и новчану награду од 3000 динара освојила је Андријана Обрадовић, ученица Ужичке гимназије.

Треће место и новчану награду од 2000 динара освојила је Александра Киковић, ученица Ужичке гимназије.

Комисија је одлучила да похвали неколико радова. Ученици чији су радови похвањени су: Марија Лучић (Медицинска школа), Андријана Вранић (Техничка школа), Андреј Ковачевић (Ужичка гимназија), Ана Власоњић (Медицинска школа), Сара Веланац (Ужичка гимназија), Сандра Костић (Медицинска школа), Анђела Лековић (Медицинска школа).

Честитамо свим ученицима.

Веома велики број учесника је још једном потврдио да је ово један од најпрестижнијих литерарних конкурса у нашем граду, а и шире. Захваљујемо ученицима који су учествовали и њиховим професорима који су их упутили на овај конкурс.

Славље

Ех, пријатељу, слушај песму што пева,
види му следбенике што га немо прате.
Не виде опасност што иза угла сева
и несвесно призивају стара времена да се врате.

Добро дошао, пријатељу, на ову нашу шарену
параду!
Гледај како овце весело трче,
за излизаном мелодијом чобанина глувог,
прљавих руку и покварене душе.

Пси му радосно кличу, лају;
све један за другим поскакују од среће.
А парада на челу са њим иде ка прпасти, крају
и његово славље постаје све веће.

А чобанин стари, старе му и овце,
и ови пси што непрестано лају ли лају,
и зато унајми он најбоље стране ловце
да му набаве нову стоку и обезбеде живот у рају.

Ал' нема довољно стоке младе,
јер њему треба нешто слепо и глуво,
да не види шта са стадом бестидно раде
и да весело кличе док им лажи шапуће на уво.

Ах, нема довољно те стоке младе,
што је заборавила шта је једном било
и што би га пустила да поново њих краде,
верно пуштајући главу у његово крило.

И јао муке, шта ће сад наш чобанин да ради?
Ал' мудар је он и брзо начин нађе.
Позва гласнике и запрети им са глади
да преносе што он каже и изазову унутрашње
свађе.

Ал поче и стока да страхује,
јер на гозби што му је она дала
госте се и она лица
што су некад стоку клала.

И кад чобанин страх виде,
узнемирено диже глас.
Рече стоци да само напред иде
и да некадашње убице сада нуде спас.

И заборави стадо крв своју што је лила,
заборави душу што је изгубила,
заборави пропаст што је једном била
и поверова у речи душе што је иструлила.

Ал' део мали оста да се боји.
И они се издвојише лако,
прогледаше и видеше да се нигде не крећу, све
заправо стоји.
И јави се глас наде: „Не предавајте се, браћо,
само јако.“

Али већина стада још увек гаца
за чобанином нашим старим.
У месту немо трупте,
док им он остатке гозбе баца.

Гледај, гледај, пријатељу,
како овце весело трче
за излизаном мелодијом чобанина глувог
прљавих руку и покварене душе.

СЛАВЉЕ

26. мај 1963. година

„Још мало, Јелисавета, хајде, издржи!“, викао је дека Михајло коме се цело лице знојило, а очи цаклиле од суза. Ваљда су биле радоснице. Бака Јелисавета је вриштала од бола дозивајући и Бога оца и Светог духа у помоћ, али изгледа није успевало. Чврсто је стезала декину руку и скупила своје наборане капке.

„Молим Вас, останите напољу“, један од доктора је рекао Михајлу.

Остао је задихан и беспомоћан. Пред очима му је остала замућена слика људи у белом који јуре низ ходник.

Након девет сати седења у чекаоници и три испијене кафе, коначно се појавио доктор Јокић.

„Девојчица је“, рекао му је.

Седео је непомично, али су његове усне почеле да се померају милиметар по милиметар, извијајући се у широк осмех.

„Аника! Моја Аника!“, рекао је храпавим гласом.

26. мај 1964. година

„Драги моји, желео бих да вам се захвалим јер сте дошли да заједно прославимо Аникин први рођендан!“, рекао је дека.

„Јао, Михајло, па зар мора и говор?“, бунила се бака Јелисавета.

Деко није марио за њен упад и наставио је да прича. Беше велико славље. Дошле су све три бакине сестре, чак и ујна, сва четири декина брата, а комшинице Мире није било. Она и ујна нису у добрим односима, па да се не прави непријатна ситуација. Славило се у ресторану „Галеб“.

„Е па да и следеће године овако славимо!“, рече бака Јелисавета.

„Живели!“, ускликнуше сви.

3. април 1973. година

„Ма све је нешто гледам, Јелисавета. Да није ова сукња прекратка?“, упитао је деко.

„Михајло Гавриловићу, немој ми говорити како да обучем женско дете! Стоји јој као бомбоница!“, одговори Јелисавета.

Аника је свирала клавир. Њен први наступ. Након што је одсвирала и последњу ноту, чула је громогласан аплауз, а у публици је видела Јелисаветине и Михајлове руке које су пљескале и као да су оне говориле: „Браво, Аника, поносни смо на тебе.“

„Цурице татина медена! Била си сјајна! Ово се мора прославити! Правац у „Галеб“!“

„Дај бре, Михајло, не претеруј“, рекла је бака.

„Ајде, Савета, зови све! Ољу, Славицу, Јелену! Хајде, славимо!“

И беше лепо славље. Два стола, осам чланова породице Гавриловић.

Била ујна, две бакине сестре, два декина брата, Аника, Михајло и Јелисавета. А остали? Овога пута их нема.

29. мај 1981. година

„Михајло, хајде, касним“, викала је Аника.

„Јао, бре, ћерко, стани мало, стижем!“, одговорио је деко задихано.

„Мама, додај ми кармин“, нервозно је рекла Аника.

„Ма ево ти и кармин и све, полудећу од те твоје матуре! Ајде сад, идите! Ајде, лепа си, љубим те, лепо се проведи!“, говорила је Јелисавета све гласније јер се Аника све више удаљавала трчкарајући у својим штиклицама.

Деко се вратио после десетак минута и рекао: „Знаш шта, Јелисавета, резервисао сам сто у „Галебу“ сутра! Наше дете је матурант! Па ред је прославити!“

Јелисавета је само одмахнула главом и насмејала се.

„Галеб“ је био пун, али породица Гавриловић се сместила за један сто. Јелисавета, Михајло, Аника и сестра Оља.

„Хоће ли доћи тетка Јелена и Славица?“, упита Аника.

Јелисавета подиже поглед и после неколико тренутака јој одговори: „Не, душо. Не знам зашто, а и не занима ме! Хајде, завршавајте са јелом па да идемо!“

14. октобар 1991. година

„Јесам ли ја тебе добро чула?“, упита Јелисавета.

„Аман, мајко, добро си ме чула!“, одговори Аника.

„Па... како? Јао, Боже, постаћу бака! Јао, Михајло, чујеш ли, дођи!“, весело га је дозивала Јелисавета.

„Отварај вино, Аника! Донеси чаше!“, узбуђено је узвикивао дека.

„Ако буде женско, зваће се Јована, а ако буде мушко...“ Јелисавета не заврши реченицу јер се у том тренутку Михајло нашао на поду.

„Мама, зови болницу, брзо!“, Аника је узвикивала кроз сузе.

Након девет сати проведених у болници и три испијене кафе, коначно се појавио доктор Јокић.

„Жао ми је, Јелисавета, он...“, није могао да заврши реченицу.

Аника је седела непомично, али су њене усне почеле да се померају милиметар по милиметар док на крају није рекла: „Ако буде дечак, мама, зваће се Михајло.“

Јелисавета је чврсто стегла Аникину руку и склопила своје наборане капке.

14. октобар 2017. година

„Стани, мама, хоћеш да кажеш да је деко умро баш тај дан? Када си им саопштила да си трудна?“, упитао је Михајло.

„Управо то“, рекла је тужно Аника.

„Али само што сте кренули да прославите?!“, питао је помало разочарано.

„Видиш, Михајло, питам се сваки дан да ли је то била нека опомена од Бога? Цео живот смо славили. Моје рођење, мој први наступ, моју матуру, можда је трудноћа била вест којој није било суђено да се прослави. Можда је баш Бог помислио да смо досадили свима са слављима! Славимо за сваку ситницу! Какви људи! Заиста превише! Твој деко је волео да све прослави и има успомену на сваки догађај у нашем животу. Ја сам увек мислила да је то непотребно, али сада, насмејем се када се сетим како ми је твоја бака причала да је просула шампањац по ујни на мом првом рођендану. Па како бих се сећала оне чоколадне торте на дан мог првог наступа да се нисам њоме цела замазала и да није било славља у „Галебу“? Иако је људи на слављима било све мање, дека је имао исти жар у очима сваки пут када бисмо нешто прослављали! Славља су битна. Битно је да се нешто забележи, битно је да се зна. Тако се стварају успомене и сећања. А шта смо ми без тога? Празни и безлични. Без наде и жеље. Не, нећу туговати данас. Данас јесте декина годишњица, али не плачем, нисам тужна. Славим сећања. Славим овај дан као подсетник на њега. На његову бригу, љубав и пожртвованост. Славим зато што ми је улепшао детињатво! Славим јер је постојао човек као он!“, дрхтао је мој глас.

Из ходника је допирао глас мог мужа који нас је позвао да кренемо на гробље.

„Хајде, кренимо“, рекао је Михајло. Загрио ме је и заједно смо изашли напоље, упутивши се ка гробљу низ улицу где се налазио чувени „Галеб“.

Трећа награда

Александра Киковић, Ужичка гимназија

ЧУДНО ЈЕ КАКО НАШИ ДАНИ ЛИЧЕ ЈЕДАН НА ДРУГИ

Од једног до другог краја лутам, као и обично, али их не састављам.

Један па други тражим, а ниједан да пронађем.

Једна па друга туга се са мном бори, а ниједна да ме порази.

Једна па друга грешка ме учи, а ниједна да ме научи.

Један па други дан дође, али никако да прође. Него све један другог стиже, све их исти часовник броји, сви се са истим циљем смењују, а ниједан барем да каже...

Да каже куда иду.

Да каже зашто теку.

И што им је нарав иста?

Колико ми донесу, толико ми узму.

Колико ме науче, толико ме искусе.

Колико ме понесу, толико ме спусте.

Колико ме ојачају, толико ме ослабе.

Колико да кренем, толико се вратим.

И стопа напред је стопа назад.

Један успех више, виши је губитак.

Један осмех по једна је суза.

Једна срећа по једна је туга.

И зато је потпуно неважно кад је јутро, кад је вече.

И зато се ја и не бојим много за сутра.

Шта је сутра? – Сутра је данас.

Шта је данас? – Данас је јуче.

Шта је јуче? – Јуче је сутра.

Шта је сутра? – Сутра је јуче.

Шта је јуче? – Јуче је данас.

Шта је данас? – Данас је сутра.

И није важна прогноза за сутра.

Да ли киша и олуја, да ли сунце и ведрина – свеједно.

И није важно у колико ће сати зазвонити аларм сутра.

У колико ћу лећи, у колико ћу устати – свеједно.

И није важно кога ћу све срести сутра.

Ко ће кога оговарати, ко ће коме дати руку, ко ће плакати, ко ће и за шта славити – свеједно.

И није важно коју комбинацију ћу обући сутра. Какву ћу фризуру направити, како ћу се дотерати – свеједно.

И није важно кога ћу наставити да волим сутра

За ким ћу опет патити,

што ли ћу сутра страховати,

шта ће ме сутра растужити,

шта ће ме сутра усрећити – свеједно.

Јер. Шта ће сутра бити?

Сутра биће што и данас.

СЛАВЉЕ

Награда у категорији ученика наше школе
Бојана Ковачевић, Техничка школа „Радоје Љубичић“

Хиљаду пута рекла сам му „иди“, заволела сам га јер ме није послушао.

Честитам му, освојио је срце једне девојчице, својим предивним осмехом, прелепим очима... срцем које је тако мало, али за мене боље не постоји.

За време безбрижности коју узслудно тражим, био си неистражен океан моје жудње, мој вапај страсти, желела сам да те волим душом и телом. Нисам, истина, увек умела, али не сумњај да сам желела. Кратко време проведено са тобом поклањам теби. Мени остаје вечност, вечна љубав, вечно пливање у океану страдања.

Био си неистражени океан моје преданости. Ја сам била неко ко је волео таласе, а плашио се пливати.

За време страдања које после тебе остаје, моје си последње јутро остао. Разум те је пустио да одеш далеко, толико далеко да се ни не пожелиш окренути, вратити. Душа те је уз себе увек држала. Ту си где си увек био, где ћеш вечно остати.

Ми смо изгубили у тумачењу нас... пријатељи, љубавници или заљубљени пар, били смо нешто, али у међувремену добисмо значење, време нас је дефинисало, странци.

У љубави се не размишља, већ се једноставно воли на све начине, само не речима. Иначе буде касно, али ето, ми смо баш ту погешили.

Ништа не боли као пропуштена прилика. Сви ми чезнемо за нечим и имамо још много тога да кажемо, али немамо разлог.

Она је била сањар, а њега, њега је сањала највише.

Моје славље је заправо победа мог разума над срцем. Јер срцем се воли, али се не размишља.

Разум нас ошамари и враћа у реалност. Период мог славља ме опоравља и јача.

Схватила сам! Цвет се не може на кост калемити. Али, како објаснити? Како прекинути борбу за лепотом живота?

Решење је у љубави. Јаким везама повежимо разум и срце. Волите све око себе и онда славље и магија почињу.

Рекох да је она била сањар, ето, само је сањала о слављу и магији, али се увек враћала код свог јунака снова, коме је поклонила своје време и разум и ништа заузврат није добила. Она га је стварала из својих снова, а он јој давао делиће разума, никада довољно да схвати да треба да се врати у реалност и да заборави на магију снова.

Њено славље је сада завршено. Она седи сама на обали реке, увлачи дим цигарете дубоко у своје немире. Гледа како нестају сви ти дани. Своје срце држи у нејаким рукама јер је изгубила снагу разума.

ПОСЕТА САНУ

Посета Српској академији наука и уметности, нашој најзначајнијој научној институцији, уприличена је 13. децембра 2017. године у организацији Ужичке академске парламентарне уније уз подршку академика Љубомира Симовића. Наши представници у овом трагању за позитивним узорима су били наставница Снежана Недељковић и ученици Стефан Грујић из IIIГ1 и

Огњен Деспотовић из IVГ1. Академик Љубомир Симовић, као неко ко је и сам рођен и одрастао у Ужицу, похвалио је рад и подржао борбу младих Ужичана усмерну ка афирмацији правих вредности и активнијем учествовању младих у друштвеном животу.

„Град у коме сам се родио, Ужице онакво какво је некада било, више не постоји. Ни таблица од шкриљца, на којој сам у првом разреду основне школе учио да пишем, такође више не постоји. Ни рачунаљка на којој сам учио рачун, не постоји. У Београду сам касније дипломирао на катедри за историју југословенске књижевности и српскохрватски језик. Ни тај језик, ни та књижевност, данас не постоје. За своје књиге сам, поред осталих, добио и Октобарску и Седмојулску награду. Ни те две награде више не постоје. Ни држава у којој сам се родио, и дуго живео, Југославија, данас не постоји. Многи делови те државе постали су иностранство. Све око нас се распада и нестаје без трага. У том свеопштем распадању свега изоштрава се Хелдерлинов стих, који каже да оно што траје заснивају песници.“

Петнаести литерарни конкурс посвећен мајкама

Пише: Јелена Пилчевић

И ове године у Парохијском дому у Ужицу, у присуству великог броја поштовалаца и пријатеља Кола српских сестара, подељене су награде најуспешнијим средњошколцима, учесницима петнаестог по реду литерарног конкурса поводом Материца. Изузетно тежак посао бирања најбољих радова пред собом су имали чланови жирија Милица Турудић, новинар, Биљана Грујићић, професор српског језика и књижевности Ужичке гимназије и Биљана Давидовски из Народне библиотеке Ужица.

Учесници програма и професори наше школе са предсеницом Кола:

Новка Копривица, Јелена Нинчић, Слађана Јањић, Слободанка Мира Ћирковић, други ред: Бранко Радичевић, Јелена Пилчевић, Василије Павловић, Милојко Полић, Мирослав Радивојчевић и Снежана Недељковић.

Овом приликом ученици Техничке школе „Радоје Љубичић“ Спасоје Максимовић, Милојко Полић, Јелена Пилчевић, Бранко Радичевић и Василије Павловић извели су програм поводом сећања на шест чета Скопског ђачког одреда, познатијег као 1300 каплара. Одред младића је, након само два и по месеца војне обуке у Скопљу, повучен из школских клупа и укључен у борбе, када је Србији било најтеже – уочи Колубарске битке. У тој бици је погинуло око 400 младих регрута. Касније многи су нестали у албанским беспућима, а многи испод потопљених лађа на путу до острва.

У овом одреду било је и доста Ужичана, ђака са територије Дринске дивизијске области: Миодраг Верговић (учитељ и књижевник, аутор романа „Зол“), Милутин Чакаревић (учитељ), Миладин Пећинар (инжењер хидроградње, академик, аутор књиге „Скопски ђачки одред“, иницијатор споменика капларима на Рајцу), Милан Јањушевић (грађевински инжењер, аутор књиге „1300 каплара“), Љубомир Ђуровић (потпуковник), Стеван Веселиновић (судија), Милоје Смиљанић (правник и дипломата), Тихомир Јовановић (трговац), Велисав Томашевић (грађевински инжењер), Страхиња Рогић, Живан Диковић, Ђорђе Драшкић, Миливоје Бућић, Јован Кулић, Жарко Гордић, Милан Митровић, Вукота Војиновић.

„Ова прича обједињава сва три презника: детињце, материце и оце. Говори о узајамном поштовању родитеља и деце, о духовном (по)везивању поколења кроз векове. О неопходности одржавања везе крвног и духовног, традиције и савременог. Ако мислимо да као народ живимо животом непрекидне целине онда на тековине прошлости треба да додајемо блага садашњости и будућности“, навела је у најави програма својих ученика професорка Снежана Недељковић, која је иницијатор овог традиционалног литерарног конкурса.

Награђени:

Јована Пенезић - Ужичка гимназија
Алекса Благојевић - Медицинска школа
Лидија Каргановић - Економска школа

Похваљени:

Софија Лукић - Медицинска школа
Јелена Драгаш - Медицинска школа
Јелена Нинчић - Техничка школа „Радоје Љубичић“

Похваљени рад наше ученице Јелене Нинчић

О мајци

Била си нам и отац и мајка
сву своју муку носила у себи
пајина је била судбина твоја
ојросити још једном мајчине моја.

Била си жена јача од ситене
без тебе тивоћ никако да крене
сваку твоју сузу ја оћлакујем сада
време ми прође, ал бол никада.

За бол и пајину, за сваки твој уздах ојросити ми
када је теноко да ми памоћенец, да мојој срећи се
радујем
ноћ када је хладна да ме загрејем
мајко још увек шрећан те.

Сада када знам шта тивоћ је
ја често твојих речи сећим се
све бити мора и проћи ће
мајко још увек шрећан те.

Првонајрађени рад Јоване Пенезић

Воз за Бескрај

Бела светлост која допире нипоткуда.

Заслепљујући бол сева сваки ашман мој већ искрљеној
шела.

Скупљам последне мрвине снаге које сам сачувала ту
негде, близу срца.

Идишем ваздух.

Врлоћ памће ме усисава и не пушта из свој спртносној
стиска.

А онда...

У најудаљенијем кућку, тошво погодирљивом делићу
свесити чујем стасоносни плач.

Мал свету који се руши на комадиће који се расипају
свуда око мене као опшре крхотине ситакла доволан је
само тај тренутак да се
Невероватном дрзном поново састави.

* * *

На позорници сам.

Испред мене је пушта шана.

Само трејерави рефлектори осветљавају место на којем
несигурно стојим.

Степен песнице и храдро ледан најпред.

Његова представа може да почне.

А ја играм главну улогу.

* * *

Хеј!

Ја сам мајка!

За, дац ја.

Жена која је створила животи сам, која је у нећа унела
доје, звуке, мирисе и тошмину.

За, ја сам она која се испотила и претворила у искрице
чисте непоколебљиве среће када те је први пут узела у
своје наручје.

Жена која је мирно и стрљиво чекала да најравиш своје
прве мале и несигурне кораке.

Ја сам она којој је сваки твој широки безудн осмех тошно
срце и тројао душу.

* * *

За, драги мој мал човек, ја сам она која је са поносом
ледала школске приредбе, доделе најрада и тајшала док
ми дланови не забриде.

Мајка.

Митско битје које цмире за своју децу и изнова и изнова се
рађа.

Ако животи почне да се копља ка дну, она је ту.

Јака жена која носи терет већи и од себе саме.

Жосе доје меда и нешних смеђих очију које те цео животи у
стоју праће.

Али мама! Како ово, мама? Зофи, мама! Буди ту, мама,
требац ми. Мама!

Мама!

Ја сам мајка.

Забринута сенка што обилава кућом у касне саће
чекајући да чује звук кључа у дрви.

Мали мој дечаче, некада сам и ја играла твоју улогу.

Зете своје мајке.

Ја сам мајка.

Она која те чува.

Она која те одтајила без најрада и признана за све оне
бесане ноћи које је провела

Клећући поред узглавља твој кревета терајући ружне
снове далеко.

Она која хрли теби у сусрет када други окрећу леђа.

Мајка.

Реч нежна као мекани лепош ишчице која цмири своја
малена крила ка слободи.

Гледајући твоје успехе и животина достижнућа и давати
безусловну љубав и ослонац на који увек можеш рачунати.

Ја сам и она која ће цезнути за твојом патњом,
телофонским позивом док буде седела у фотели покривена
старим карираним ћебетом и ледала како пахуље, као
паперје, лагано плещу ка хладном бетону.

Не желим, мало моје да умрем само из једној разлога.

За дих те ледала, била поред тебе када твој животи
захватиш неизбежне буре, да дих била твој шитиш.

Али спрш је једини противник који се не може победити.

Сине, корачам последном етапом свој пушта, идем ка
последној станици где ме чека воз за бескрај.

Идем и носим те ту негде, са леве стране, ошеш малот,
ошеш сигурној у мам задрмају, ошеш тељној моје памће.

Идем.

Идем.

* * *

У даљини видим добро познато лице мене која ми је
подарила овај животи који сада истиче.

Мој корак постаје лак, шрчим као некада, пошешно и
весело.

Трши своју маму.

Волим те!

Хвала ти, мама.

Хвала ти за све.

* * *

А животи...

Животи се метао и скакао у недостижне висине и падао до
самој понора очаја.

Узгао је у звезде и трубо прескао о земљу.

Стари лепош.

Одузео ми је скоро све, али не и моју улогу.

И даље сам мајка.

Хеј!

Мајка сам!

Суза се слива низ моје старо изборано лице све до усана
на којима сија широк осмех који тори последњи пламеном
животи.

Хеј!

Мајка сам!

Знамениити Ужичани

са краја 19. и почетка 20. века

Снимљен је још један документарно - образовни филм у којем су, као наратори, учествовали наши ученици. Тема филма су личности које су својим радом оставиле трага не само у локалној историји него и шире: прота Милан Ђурић, Малиша Атанацковић и Љубомир Стојановић.

Ученици наше школе Стефан Грујић, Алекса Јовановић, Марија Милићевић, Јована Петровић, Неда Ирић и Силвана Митровић са наставницом историје Снежаном Недељковић и матуранти Гимназије Михаило Церовац, Дарко Тодоровић и Лазар Госпавић са наставницом историје Душицом Илић, Марко Дејић, сниматељ и монтажер, део су тима који је учествовао у реализацији филма о знаменитим Ужичанима.

Филм је премијерно приказан 26. априла 2017. у Градском културном центру Ужица, а део о Љуби Стојановићу приказан је и на отварању културне манифестације „Љубини дани“, на Учитељском факултету, 23.10. 2017. године коју је организовала Унија студената Ужица.

Прота Милан Ђурић
1844 - 1917.

Свештеник, један од оснивача Народне радикалске странке, народни посланик. Рођен у Заовинама, као четврто дете у свештеничкој породици.

Школовање започео у Рогачици и Ужицу, а у Београду завршио Прву београдску гимназију и Богословију.

Као осамнаестогодишњак учествовао у борбама када су Турци 1862. године бомбардовали Београд. Најпре је службовао у каранској Белој цркви од 1866. до 1869.

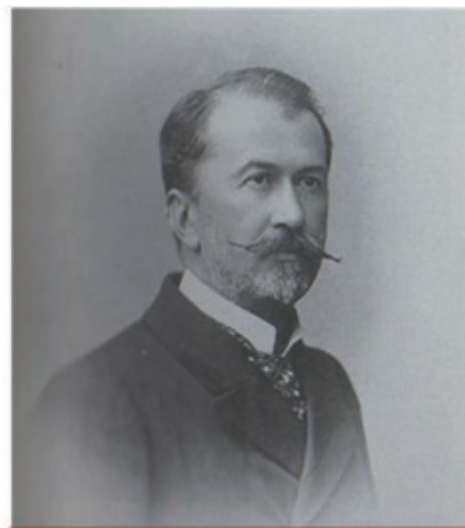
године након чега је премештен у Ужице. Допринео је изградњи основне школе у Карану. Учесник српско-турског рата 1875/78, у Првом светском рату са војском прешао Албанију.

Умро у Риму. Његови посмртни остаци пренети у Ужице, на Доварје, 1926. године.

Малиша Атанацковић
1860 - 1919.

Рођен у Заглавку. Био је трговац, предузетник и индустријалац, двадесетдве године народни посланик на листи Радикалне странке. Неколико пута председник ужичке општине, Извозничког еснафа, управног одбора Трговачке банке. Уређивао лист Златибор, прве новине које су излазиле у Ужицу. Са имућнијим суграђанима основао ужичку Ткачницу и био на челу њеног управног одбора. Подстакао изградњу електричне централе на Ђетињи, након чега је Ужице добило осветљење 1899. године, а Ткачница струју – као прва фабрика у Србији која је применила хидро-електричну енергију за индустријски погон. Први светски рат провео је у избеглиштву на Крфу, у Швајцарској, Француској.

Љубомир Стојановић
1860 - 1930.

Филолог и историчар по образовању, професор на Великој школи, министар просвете, народни посланик, председник владе (1905/1906), државни саветник.

Најмлађи члан, једно време и секретар Српске краљевске академије. Велики бранитељ слободе и моралних начела.

Задужбинар. Један од оснивача Српске књижевне задруге и Српског књижевног гласника. Издавач великог броја старих рукописа, повеља, натписа, записа, родослова, писама значајних за изучавање националне историје и културе, фотолитографског издања Мирослављевог јеванђеља. Најзначајније дело: „Живот и рад Вука С. Караџића“. Учесник Првог балканског рата, са српском војском прешао Албанију. Учествује у стварању Југославије. Умро у Прагу, где је и сахрањен.

Љуба Стојановић

као огледало савременика

Пред свима нама се одвија процес разарања вековних вредности српског народа. Појединачно нико није кадар да то заустави. У трагању за узорима, млади људи немају јасна усмерења, јер одрастају на климавим и брзомењајућим реформама образовања, где је најочитија тенденција расрбљавања и духовног удаљавања од сопствене традиције.

У циљу оживљавања оних вредности које су одржале све генерације пре нас, Друштво историчара се одлучило да путем садржаја овог филма допре до младих (којима је као наставно средство у школи и намењен), али и до наших суграђана и тиме да свој допринос афирмацији квалитета иза којег стоји озбиљан рад. Да разбијемо погубне илузије младих да се све може (постићи) лако и преко ноћи. С тим у вези, издвојићу све оно из Љубиног живота и рада што би могло да послужи као добар пример. Сам

Љуба у расправи „Наше школовање“ истиче два основна задатка школе: да васпитава омладину и да јој да знање корисно за доцнији живот. Љуба Стојановић је пре свега филолог и о његовим заслугама на том пољу је говорила проф. др Љиља Костић. Ја бих, само, потврдила да је као филолог и издавач изворне грађе пратио све што се тиче историје и културе српског народа.

Подвукла бих и велики значај његове научне аргументације којом је бранио растакање српског језика на српскохрватски и босански. Љубина **Академска беседа** је због тога и данас актуелна и може се користити у одбрани стварања „нових језика“ попут црногорског и бошњачког.

Он иступа аргументовано са научних позиција, износи етнолингвистичке чињенице,

бранећи истину као свету ствар. Није се устручавао да бранећи српске националне интересе уђе у полемику и са својим уваженим и чувеним професором Јагићем.

Ово је доказ да је Љуба био против изолационизма науке. Имајући ово као потврду његовог патриотизма који га је и определио ка националним наукама, намеће се питање мотивације данашњих научника у бављењу својим пословима.

Такође је неизмеран значај његовог веома плодног рада на прикупљању и издавању ћириличних споменика. **Стари српски записи и натписи** посебно су значајни за истраживање локалне историје (пре свега локалне историјске географије). Они су и данас незаобилазна и у неким случајевима једина грађа у изучавању књижевног рада и културних прилика код Срба у периоду под Турцима. **Старе српске повеље и писма** су до сада најпотпуња збирка дубровачких ћириличних докумената, које је потпуно сам приредио Љуба Стојановић, тада секретар Српске краљевске академије. Његово животно дело је **„Живот и рад Вука Стефановића Караџића“**.

Остаје нам да размишљамо да ли би и како Љуба Стојановић оповргао мишљење које данас постоји, да је Вукова реформа језика имала као последицу наше одвајање од средњовековне књижевности и од Русије. Данас, корист од Вукове реформе имају сви они који својатају српски језик и дају му своје име.

Свој лични живот и стручна опредељења подређивао је вишим народним и државним интересима, чинећи то потпуно свесно и савесно са потпуном посвећеношћу и задивљујућом истрајношћу, зато га и називају „монахом у храму науке“. Своју

радну енергију безрезервно је давао на услугу Србији, која је имала потребу да сустигне напредне европске земље. Зато је и добијао ветар у леђа који му је омогућио убрзану каријеру научника.

И у просветној делатности, као професор он оставља посебан печат. Упамћен као строг, али правичан, својим ученицима дарује **уџбенике граматике** српског и старословенског језика, које се одликују прецизношћу, једноставношћу и приступачношћу.

Да ли због темперамента који је понео из средине из које је потекао или због његовог осећања дужности према земљи, тек бављење политиком је обележило део његовог живота. Као истински присталица демократије, а жељан да учествује у креирању модерне Србије по узору на Европу тог доба, прве кораке у политици направио је у радикалној странци. Као и у науци, и овде је показао свој енергични дух и брзо и лако доспео у прве редове. Све време бори се против апсолутизма последњих Обреновића. Уствари, он је против монархије и то се потврђује његовим учешћем у мајском преврату. Оснивањем самосталне радикалне странке он окупа млађе интелектуалце који су му ближи од конзервативаца, одважнији и одлучнији у постизању циљева демократије.

Показује наклоњеност републиканизму, али га не испољава одмах, већ после Првог светског рата.

На жалост, Љубина лична некористољубивост доведена до максимума, у нашој средини се уопште не цени, шта више, извргава се руглу. Начела која је себи поставио на почетку свог научног, али и политичког рада он никад није изневерио. **Залагао се за чистоту у политичким надметањима и увођење научних метода у политици.** У том настојању остао је усамљен.

Овде се потврђује да интелектуалац није за политику. Његов просветитељски дух и хуманистичко образовање спречавају га да се суочи са чињеницом да морал и политика нису исто и да не могу ићи заједно. Ипак Љуба је дао лични пример да политичар може без острашћености, аргументовано износити своје ставове и борити се за оствривање циљева у правно дозвољеним оквирима. Кроз „Српски књижевни гласник“ Љуба са много умешности и храбрости критикује режим Обреновића и утиче на стварање опозиционог и борбеног расположења у јавности. Још један пример његове принципјелности у испуњавању начела демократије – кад као председник владе и министар унутрашњих послова одбија да уклони и тиме казни радикалске чланове који су отворено агитовали против владе. Чак и његове страначке колеге гледају на њега као морално крутог и тешког сарадника. Његов разлаз са самосталцима поткрепљује изјавом: „Старо сам друштво напустио и не кајем се јер се није показало на оној висини како сам га ја замишљао“. Његовим одласком странка губи назив „Морална жандармерија“ како су је звали због њиховог председника. Не постоји забележено ни пре ни после „Љубине афере“ да се неко из моралних разлога одрекао свих државних прихода, чак и професорске пензије, на шта је имао права. Љуба се до краја издржавао само од хонорара добијених за своје научне радове. То је достојанствено подносио и није дозвољавао да му ико финансијски помаже. Закључак свега је „да није био осетљив на власт, чак ни кад је реч о универзитетској каријери“. Од тада (1912) повукао се из

активне политике. За савременике, али и за данашње политичаре он је криво огледало, због изразите и строге начелности, неподмитљивости, политичке храбрости, аскетизма и стављања општег изнад личног. Осећај пожртвованости и потребе да помогне својој земљи уводиће га у мировне мисије: приликом разграничења са Бугарском након Првог балканског рата (у коме је учествовао као добровољац у Ибарској војсци), 1915. године у мисији у Петрограду у вези захтева српске владе да дође до уједињења СХС у једну државу.

Током Првог светског рата Љуба Стојановић је припадао групи српских научника који су се залагали за уједињење СХС и ставрање заједничке државе.

Идеју југословенства је обликовала тадашња интелектуална елита уз подршку краља Александра Карађорђевића. На жалост, српски сељак, који је најзаслужнији у стварању српске државе, као и у победи у Првом светском рату, није се питао.

Овакав став нема друга објашњење осим у чињеници да су наивни краљ и интелигенција тог доба (махом присутни у масонским ложама) наивно очекивали да ће моћи да у таквој држави „побратиме“ и стопе Хрвате и Словенце у једну нацију, (југословенску, пошто са Србима није било проблема по том питању), чиме би сви (наводно) били задовољни. Пренебрегавали су једну чињеницу: ако српска страна (не држим до вере, не значи да до ње не држе Хрвати и Словенци. Са ове историјске дистанце можемо закључити да је интелектуална елита олако усвајала са запада идеје које ни тамо нису могле дубље да се укорене. Да су се, такође олако, одвајали од религије као нечег конзервативног и назадног. Тако су улогу цркве која је очувала идентитет у најтежим временима ропства у миру почели да потискују, чак исмевају.

Од 1917. године Љуба Стојановић је био заговорник образовања Југославије као федеративне републике. Многи савременици су, понети одјеком догађаја у Русији, (такозване револуције) закључили да је прошло доба

монархија. Љубомир Стојановић ће, касније разочаран југословенством, отворено износити критике и заблуде те идеје у својој књизи „Срби и Хрвати“, о чему сте чули у самом филму. Био је један од ретких интелектуалаца који се није устручавао да говори о томе. И то говори о његовој интелектуалној ширини.

Љубомир Стојановић је морао знати намере Хрвата, ако се узме у обзир да је пратио развој идеје илирства, идеје југословенства и Јагићеве идеје „Хрвато-Срба“, која је неминовно водила хрватизацији Славоније и Далмације. Морао је препознати да је федерализам први корак ка остварењу самосталне (хрватске) државе.

С обзиром на то да је Љуба био истинољубив, можемо претпоставити да би данас имао итекако критика на рачун демократије и републике као државног уређења. Шта би тек рекао на рачун просвете чији је министар био.

Ширина његовог образовања, радна енергија и дисциплина и озбиљност са којом је приступао свим областима личног интересовања или професионалних обавеза треба да буде узор вама будућим учитељима. Његов рад је увек био педантан, одговоран, било да је реч о струци и науци, било да се бавио културом, политиком или задужбинарством.

Добијање дипломе и звања је тек почетак у стицању мудрости и изграђивању сопствене личности. Немојте да се сврставате у ред оних који осим титуле у својој професионалној каријери нема ништа друго. Трудите се да школа сачува васпитну улогу. Допуњујте своје знање вером, а веру знањем - како каже владика Николај. Будите делатници какав је пример дао наш суграђанин: филолог, историчар, академик, председник владе Краљевине Србије, државник и политичар Љубомир Љуба Стојановић.

Снежана Недељковић

Од Ужица до HOLLYWOOD-А

Пише: Филип Грујић

СТИВ Тешић, српски сценариста и добитник Оскара, писац комада и романописац, рођен је 1942. године као Стојан Тешић у Ужицу, али се са родитељима преселио у САД када је имао четрнаест година. Сместили су се у источном Чикагу, у Индијани, и Тешић је касније и дипломирао на Универзитету Индијана, где је био члан „Фи-Капа-Пси” братства. Отишао је да уради свој дипломски рад на Колумбија универзитету, где је написао и своје прве комаде. Пишући за позорницу и екран, доживео је велике успехе, између осталог награђен је од стране Америчке филмске академије Оскаром за сценарио филма „Breaking away”. Умро је од срчаног удара у 53. години у Сиднеју, у држави Канади.

По први пут у нашем граду одржан је Међународни филмски фестивал посвећен Ужичанину и једином српском Оскаровцу, Стојану Стиву Тешићу. Међународни филмски фестивал је одржан у организацији града Ужица, и уз подршку Министарства за културу и Америчке амбасаде од 11. до 15. децембра у знак сећања на Стива Тешића. Према речима градоначелника овог града Тихомира Петковића, који је и председник Савета фестивала, овај филмски фестивал је само један од начина да се Ужичани, али и Србија, на достојанствен начин одуже Стојану Стиву Тешићу. „Иако је стекао велику популарност у Америци и свету, Стојан никада није заборавио свој родни крај.

Долазио је у Ужице, обилазио бројне пријатеље и рођаке. Предстојећи фестивал је сећање на нашег Стојана Тешића” – казао је Петковић, градоначелник Ужица. Током фестивала организован је округли сто „Живот и дело Стојана Стива Тешића” и отворена изложба „Стојан Стив Тешић - Ужичанин из Америке”, коју је приредила Народна библиотека Ужице. Приказан је документарни филм о Стиву Тешићу. У позоришној сали приказана је пројекција филма „Breaking away”, код нас преведеног као „Четири мангупа”, за који је Тешић 1980. године добио Оскара за сценарио. Те 1980. године на 52. додели Оскара „Четири мангупа” била су номинована за пет Оскара (филм, режија, споредна глумица, сценарио), а највећи

конкуренти били су им „Крамер против Крамера”, „Апокалипса сада” и „Сав тај цез”. Стив је у конкуренцији за оригинални сценарио победио Вудија Алена (Менхетн), Валери Кертин и Барија Левинсона (Деверуше/...And Justice For All), Роберта Алана Артура и Боба Фосија (Сав тај цез) као и ауторе сценарија за „Кинески синдром” Мајка Греја, Т.С. Кука и Џејмса Бриџиса. За исти филм Стив је добио и награде америчких Удружења сценариста и Удружења филмских критичара и Удружења филмских критичара Лондона.

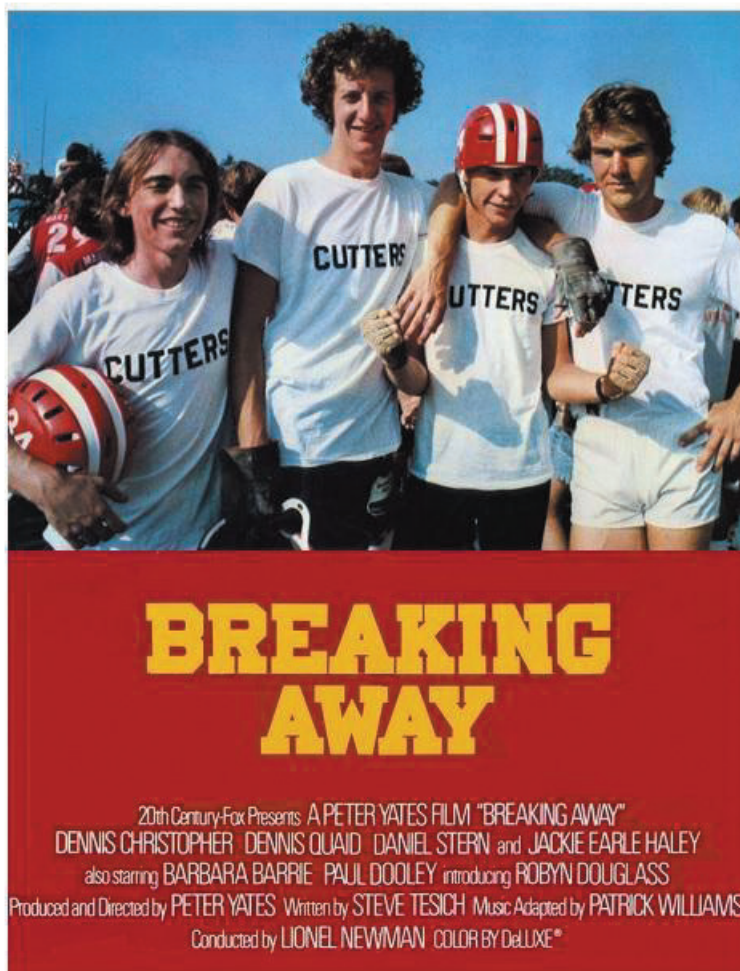
Да ли због познавања енглеског језика, што је био услов за праћење филма, или из поштовања према славном земљаку, пуна сала ужичког Народног позоришта громким аплаузом је поздравила филм. На фестивалу је било приказано двадесет пет играних филмова са оригиналним филмским сценаријом из производње 2016. и 2017. године. „The divine order” (Божански поредак), по оцени публике, најбољи је филм на Првом међународном филмском фестивалу.

Награда за животно дело за филмске сценарије додељена је Пуриши Ђорђевићу, нашем познатом редитељу, сценаристи и писцу.

У позоришном холу се могла чути прича гледалаца о лошем преводу. Један од коментара био је: „Имамо Југословенски позоришни фестивал „Без превода”, сада смо добили и Филмски фестивал „Са лошим преводом”.”

Поједини медији су писали како сматрају да је фестивал недостојан имена српског Оскаровца, па се појавио и овакав наслов: „Филм Стива Тешића напола преведен, троје људи на пројекцији”.

„Гледао сам оба филма у малој сали, „Ослобођење Скопља” и „Срца са ожиљком”, на обе пројекције није било више од тридесеторо људи заједно.” – испричао је један студент који је одгледао два филма.

Поставља се питање зашто посећеност на појединим пројекцијама није била већа? Да ли су разлози необавештеност, незаинтересованост, одсуство културе одласка у биоскоп, то што су пројекције биле и дневне па су многи били спречени? Где су наши ученици на том фестивалу? Зашто их није било упркос чињеници да је улаз био слободан на пројекције у позоришту и да је постојало обавештење о фестивалу истакнуто на неколико места у школи? Уколико фестивал постане традиција имаћемо могућност да то променимо следеће године и да своје слободно време искористимо много смисленије и садржајније него иначе. Ако је један дечак из Ужица могао да пређе пут од Ужица до Холивуда, можемо и ми пут до биоскопа.

Без обзира на коментаре појединих медија, филмови који су могли да се погледају на фестивалу били су одлични. Било би драгоценост да у граду поред позоришног добијемо и један квалитетан филмски фестивал који ће постати традиција. Надамо се да ће он прерасти у значајан културни догађај, који ће значити и афирмацију града, али и филмске уметности уопште, што је била и идеја организатора.

Са годинама га је све више вукла носталгија. „Знате, човек нема десет детињстава, него само једно. И оно је увек у вама. Али, приликом мојих посета кући, ништа од онога што сам запамтио није више постојало. Ужице којег се ја сећам не постоји, али је за мене стварније од овог данашњег. Тада су људи имали времена да лепо седну, да живе живот. Све је било лакше” - причао је Тешић 1996. када је последњи пут видео родни град.

THE BEATLES

Пише: Ана Анђић

Пореклом из Ливерпула, „Битлси“ су најуспешнија и критички најпризнатија постава у историји популарне музике свих времена, са укупно 1,1 милијарди продатих плоча. Од када је бенд оформљен, 1962. године, поставу су чинили: Џон Ленон, Пол Макартни, Џорџ Харисон и Ринго Стар.

У току 2017. године обележено је пола века од објављивања чувеног албума „Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band“ (Клуб усамљених срца наредника Пепера) рок састава Битлси (The Beatles) који је и данас један од најпродаванијих – са тиражом од 32 милиона примерака. Многи га сматрају најбољим албумом свих времена, најужицајнијих четрдесет минута у историји музике, најважнијим рокенрол издањем. Иако су већ тада, 1967. године, слављени као најбољи бенд, ова плоча означила је својеврсну револуцију. Читавих 27 недеља албум је био на првом месту британске топ-листе и 15 на челу америчке „Билборд“ листе. Јубилеј је подстакао читав свет да се присети овог ремек-дела које данас ужива још веће поштовање.

Мада су Ленон и Макартни били главни писци песама и композитори, Харисон и Стар су значајно допринели сазревању групе. Велики део заслуга за успех припада менаџеру групе Брајану Епстајну, који је преузео Битлсе као своје прве клијенте, а иначе тек једну од многих сличних младих рок-група, те направио од њих сензацију у Великој Британији крајем 1963. године. Младе жене су вриштале и падале у несвест на појаву групе. Овај феномен је британска штампа назвала „Битлманија“. Назив „Моп Топ“ је постао међународни назив за фризуре које је носила ова четворка. Фризура је имитирана у целом свету између 1964. и 1966. године, па и код нас. Популарност групе у то време толико нараста, да их британска краљица одликује звањем „Чланова британске империје“ 12. јуна 1965. године. Ово звање, Ленон ће вратити четири године касније, због незадовољства британским учешћем у појединим ратовима.

Битлси су последњи пут јавно наступали у јануару 1969. године, када су имали ненајављену свирку на крову своје дискографске куће Епл, у Лондону. Након предозирања и смрти њиховог менаџера и неколико пропалих пројеката, расле су тензије међу члановима групе. Бенд је падао у финансијске потешкоће и разлаз чланова групе који се догодио 1970. године је био неминовност.

Ленон је наставио веома запажену музичку каријеру наступајући заједно са супругом Јоко Оно. Он је у периоду после распада био најчувенији „Битлс“, пре свега због својих пацифистичких ставова. На запрепашћење светске павности 8. децембра 1980. године, Ленона је убио обожаваалац Марк Дејвид Чепмен у Њујорку. Чепмен је испалио четири метка у леђа Ленону, а потом сео на тротоар и мирно се предао полицији.

Битлси ће свакако остати упамћени и по томе што су предводили психоделичну генерацију. Истраживање нових могућности под утицајем дрога и индијске музике, карактеристично је за албуме „Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band“ и „Magical Mystery Tour“. То су уједно и први албуми објављени истовремено и у Британији и у готово целом свету. Засигурно ће остати, по општем уверењу, најужицајнија и најуспешнија музичка група Рокенрол ере.

У холу школе је 21. децембра 2017. одржан огледно -угледни час додатне наставе из енглеског језика, професорке Ане Анђић, на тему *The Beatles*. Час је одржан на енглеском и српском језику. Ученици различитих смерова и разреда Филип Ћиковић IVГ1, Александар Мијатовић IVГ1, Софија Обрадовић IVГ1, Душан Савић IIIФ1, Теодора Вујичић IIIФ1, Душица Ћосић IIIТ1, Душко Рајевић IIIГ3, Медина Кајевић IIФ1, Сузана Радосављевић IIФ1, Јелена Ћокић IT1 и Јелена Ћукановић IT1, су радили на истом пројекту.

Кроз познате хитове песама, у оригиналним видео -снимцима, титлованим на енглеском језику, хронолошки поређаним и повезаним битним чињеницама, обухваћен је период до тренутка када су последњи пут јавно наступали у јануару 1969. године и имали ненајављену свирку на крову своје дискографске куће Еpl у Лондону.

Презентација је пратила хитове „Love Me Do“, „And I Love Her“, „Please, Please Me“, „I Saw Her Standing There“, „From Me To You“, „She Loves You“,

„I Want to Hold Your Hand“, „Help“, „Ticket To Ride“, „Can't Buy Me Love“, „Norwegian Wood“, „All You Need Is Love“ и „Don't Let Me Down“.

Ученици су својим изгледом, гардеробом и фризурама, причом и песмама скренули пажњу и дочарали феномен „Битлманија“.

Наша школа у Ноћи музеја Отвори ОЧИ

Пише: Душица Стаменић

Ноћ музеја представља јединствен културни спектакл који се одржава у више од 120 градова широм света. У тој ноћи не само музеји, већ различите културне, па и образовне институције својим грађанима отварају врата музејских и изложбених простора, пружајући им прилику да поред стандардних музејских поставки уживају у додатним забавним и културним садржајима, бројним оригиналним изложбама, перформансима, занимљивим ревијама, концертима.

Основна идеја манифестације Ноћ музеја је да се музеји учине приступачнијим, да се укаже на битне историјске, социјалне и културне аспекте широком слоју публике, а нарочито младима, на начин који је сличан разоноди и игри уз могућност провода.

Манифестација Ноћ музеја је први пут одржана у Берлину 1997. године, након чега је убрзо постала популарна и заживела у 40 земаља Европе. Из Француске је 2004. године потекла иницијатива да се поред националних организује и јединствена „Европска ноћ музеја“, увек у исто време, у суботу, која је најближа 18. мају, када се обележава Међународни дан музеја.

Од 2005. године овај културни спектакл се одржава у Србији, као Београдска Ноћ музеја. Већ 2007. године прераста у националну манифестацију, када се одржава широм Србије, у окриљу Европске Ноћи музеја.

Наша школа се храбро укључила у манифестацију Ноћ музеја 21. маја 2016. године у циљу промоције Школе, онога што су ученици створили у сва четири подручја рада, укључивања ученика у што већем броју у ваннаставне активности, подстицања стваралачког духа код ученика, коришћењем сопствених ресурса, повезивањем са локалном заједницом, неговања културе, народне традиције и етике, подстицања интересовања за боље упознавање локалне средине, њене историје, традиције, природно-географских и друштвено-економских одлика, приближавања прошлих времена, начина живота људи у њима, њиховим идеалима.

Тим поводом припремили смо изложбу и пригодан програм. Изложба под називом „Ђачке рукотворине“ је резултат рада ученика наше школе, настала у оквиру практичне наставе и ваннаставних активности у последњих неколико генерација. Реч је о макетама грађевинске струке, костимима текстилне струке, као и фризурама које су дело наших фризера. На платоу испред школе били су изложена два одтајмера, један је „застава 101“ произведена у првих 200 примерака, а друга је исто „застава 101“ произведена у последњих 200 примерака.

у ноћи

Други део изложбе био је у простору који смо назвали Завичајни кућак. То је посебно опремљен простор који садржи збирку текстуалног и картографског материјала, као и предмета из природе и материјалне културе, који су тематски поређани, тако да одражавају стање локалне средине у којој се школа налази.

У оквиру уметничког дела програма изведена је представа „Аутобиографија“ Бранислава Нушића, коју су извели ученици наше школе, а потом приказан филм из пројекта „Споменици говоре: (Не)заборављени Ужичани у Првом светском рату“, Друштва историчара Ужица, који се састоји од неколико краткометражних документарно - едукативних филмова, посвећених Ужичанима у Великом рату. Један од аутора пројекта била је Снежана Недељковић, наставница историје у нашој школи, а ученици школе Вања Мандић, Александар Варагић, Марија Милићевић, Марија Миловановић, Душко Рајевић и Василије Недељковић су учествовали у снимању материјала. Изузетно велика посећеност нам је дала мотив да и наредне године узмемо учешће у овој манифестацији са богатијим програмом и изложбеним простором, са новим макетама и занимљивијим костимима.

По други пут наша школа се укључила у манифестацију Ноћ музеја 20. маја 2017. године. Потрудили смо се да на оригиналан начин оживимо педесете и шездесете године прошлог века. У холу школе је била изложена „фића“. На првом спрату је отворена изложба „Једноставнија времена“, састављена од предмета које су наставници и ученици прикупили, а послужили су како би дочарали дневну собу, кухињу, радну собу у социјалистичком времену. Бројни експонати су подсетили на идеологију тог времена - штафета младости, пионирска марама, акционарска униформа, фотографије које су сведочиле о посети Јосипа Броза Тита Ужицу... Организована је пројекција филма „Знаменити Ужичани“, део о Љуби Стојановићу, чији је аутор наставница историје Снежана Недељковић, док су се ђаци Драмске секције представи комадом „Јазавац пред судом“.

Велики ентузијазам и труд ученика и наставника су награђени бројним похвалама. Уз обећање да ћемо наредне године бити још бољи, позивамо вас на трећу Ноћ музеја која ће се одржати у просторијама наше школе у мају 2018, у оквиру осамнаесте Ноћи музеја, под називом- Карикатуром и афоризмом кроз време.

Архитектонски,
Студеница
представља успешну
синтезу Запада и
Истока, романског и
византијског стила.

Архитектура средњег века

БОГОРОДИЧИНА ЦРКВА МАНАСТИРА СТУДЕНИЦА

Пише: Весна Ристић

Манастир Студеница, задужбина Стефана Немање, налази се недалеко од Ибарске клисуре, дванаест километара удаљен од ушћа реке Студенице у Ибар, између планина Радочела и Чемерна. Окружен је високим зидом. Ко први пут улази у манастирски комплекс, остаје затечен непролазном лепотом Богородичне цркве, која заузима централно место, тј. блештавом белином њених мермерних фасада. Тек када дође до даха, може да уочи и остале грђевине. Иначе црква је и гробна црква Стефана Немање, који је канонизован као Св. Симеон Мироточиви.

Богородичина црква је саграђена у последње две деценије XII века, док је спољна припрата (нартекс) са западне стране, додата касније. Црква је саграђена као једнобродна грађевина, чији је спољни изглед у духу романике, стила који је тада владао уметношћу запада, од углачаног, тесаног, белог, радочелског мермера, дебљине око пола метра (на тоскански начин). Засведени брод са куполом на коцкастом тамбуру и бочни тремови, који подсећају на попречни брод, су у византијском духу. Тај оригиналан и успешан спој два специфична стила, створио је нови, који називамо **рашки стил** или **рашка школа**, чијим се најсавршенијим остварењем сматра Богородична црква.

На источној страни је трочлана апсида. Припрата је додата у XIII веку са два бочна параклиса и крстастим сводом. Највећа вредност студеничке архитектуре су, ипак, декоративно обрађене фасаде. Оне су рашчлањене лизенама и повезане лучним фризом. Прозори су, такође, лучно засведени и највећим делом дводелни-бифоре, са стубићем у средини који има извајане капителе. Али најлепша и најскладније обрађена је олтарска трифора - троделни прозор. Оквир прозора чини трака у коју су уплетене фигуре животиња и птица, а у тимпанону прозора је лозица са фигурама животиња.

Четири портала има црква, од којих су северни и унутрашњи западни скромно обрађени. Спољашњи западни портал, између спољне и унутрашње припрате, представља најраскошнији портал у српској средњовековној архитектури. Јужни портал је скромније декорисан, али је карактеристичан са увијеним (тордираним) стубићима. Иако, на жалост, не постоје подаци о мајсторима, градитељима цркве, једно је очито, били су прворазредни уметници и подарили су српској уметности и архитектури ремек-дело.

САЈАМ ГРАЂЕВИНАРСТВА У БЕОГРАДУ

Пише: Ана Ћировић

Први дан Сајма грађевинарства у Београду, 16. април 2017. године. Таман су прошли Ускршњи празници, а ми смо наше празновање продужили за још један дан. Ово није био само излет-одмор, већ и радна посета.

Ученици ШГ1, ПГ1 и четири ученика ПГЗ одељења су се те среде упутили ка Београду. С обзиром на годишње доба, био је веома хладан дан.

По доласку у Београд, група из ПГЗ одељења се такмичила у Руковању грађевинском механизацијом. Остали су обилазили Сајам грађевинарства. Поставке су биле уобичајене. С обзиром на то да наши ученици први пут посећују овакву манифестацију, за њих је већина експоната била нова. Вратили су се са хрпом каталога произвођача и рекламним материјалом, који им може помоћи у настави. Ту су на лицу места видели многе ствари са којима су се до сада сусретали само у уџбеницима. Сачекали смо проглашење победника— наша екипа руковаоца заузела је одлично четврто место. Пуни утисака кренули смо на следећу деоницу нашег путовања.

Обишли смо „Геозавод“, прву зграду од армираног бетона у Београду, изграђену пре сто година.

У архитектонском смислу, представља право ремек-дело академског неокласицизма.

Ентеријер је веома богато декорисан, са монументалним мермерним степеништем, високим сводом и куполом са витражима. Објекат је недавно реконструисан и употребљен као изложбени простор пројекта будућег Београда на води.

Љубазни домаћини су нам на огромној макети објаснили концепт новог града. Ученици су на часовима редовне наставе били упућени, тако да су пажљиво слушали презентацију и постављали питања. После тога смо обишли Савамаду и зграде које су у фази изградње. Шеталиштем уз Саву смо се упутили ка старом градском језгру Београда.

Прошли смо поред Саборне цркве и Патријаршије, затим поред Конака кнегиње Љубице и кафане „?“, који су леп пример оријенталне архитектуре. Намера нам је била да обиђемо и Косанчићев венац, али је он тренутно у фази реконструкције. По завршетку, цела та зона биће пешачка и представљаће амбијенталну целину старог Београда.

У касним поподневним сатима, обрели смо се у Кнез Михајловој улици, где смо имали слободно време за индивидуални обилазак. Уморни и промрзли, али задовољни оним што смо видели, вратили смо се у Ужице. С обзиром на садржајност излета, мислимо да ће ова маршрута постати устаљена релација приликом пролећне посете Сајму грађевинарства у Београду.

Да ли сте знали?

Архитекта је стручњак који се бави осмишљавањем и обликовањем зграда. Назив је потекао из грчког језика и састоји се од две речи: „архи“, што значи „над“ и „тектон“ што значи „градитељ“, дакле, онај који је изнад обичног градитеља. Архитекта ствара спајајући науку и уметност. Звање архитекте се стиче на одговарајућем факултету. У прошлости, архитекте су се називали *неимари*, од арап. *معمار* (*мимар*), што значи градитељ, односно архитекта.

Пише: Жанка Станојевић

АМПИР КОСТИМ

Овај период у костимирању (1800 - 1820) је обележен крунисањем Наполеона за цара (назив стила управо и потиче од преображаја Француске из републике у царевину). Мода у великој мери подражава античку, али се прилагођава климатским условима западне Европе. Велики утицај на костим има Француска револуција, али и француски стил кројења и шивења одеће.

Наполеон, као најважнија модна икона, намеће облик костима који донекле ублажава његов низак раст. Мушка силуета потенцира линију рамена, узаних кукова, са тежњом да цела фигура делује атлетски. Делови мушке, одеће који су и данас присутни, чине саставни део мушког костима: чакшире, кошуља, прслук, кравата, фрак или реденгот.

Материјали су мирнијих боја и дезена. Панталоне су припијене, често у белој боји, али има и ширих модела у пругастом дезену, као и оних са потпетицама које прелазе преко ципела.

Највећи утицај на женски костим има царица Жозефина као и њен кројач. Хаљине су љупке, издужене форме, високог струка и без котарица и крутих конструкција. Деколтеи су велики, а рукави су различитих облика и дужина - од потпуно припијених, дугих до кратких „пуф“ рукава. Постоји више врста капутића („спенсер“, реденгот) и огртача. Љубитељи литературе Џејн Остин која је успешно пренесена на филмско платно, могу да уживају у предивним костимима тог времена („Разум и осећајност“, „Гордост и предрасуде“, „Ема“).

Антички утицај на женски костим испољава се у драпирању одеће, неспутаности покрета у њој, али и у избору материјала и дезена.

Највише се користе: муслин, свила, воал, кашмир (за шалове и огртаче). Дезени су дискретни, у виду тачкица, кружића, малих цветова, плетеница и слично. Чипка је обавезан детаљ, ношена као засебан комад (као шал) и често је израђена од црне свиле са орнаментиком цветног веза. Накит је такође дискретан, а врло су популарне камеје (брошеви који имају обликован женски лик).

Женске фризуре имитирају античке, па се носе ниске пунђе са увојцима. Популарна је фризура „нинон“ (са заглађеним теменом и увојцима око лица), а често се носе и шешири који имају истакнут предњи део обода. Мушкарци носе кратке косе, зализане позади и имају шишке, док се од капа носе цилиндри у беж и окер боји.

Временски релативно кратак период у костимирању оставио је бројна уметничка дела инспирисана њиме и вратио неке класичне вредности у моду у свим сферама стварања, како у уметности, тако и у књижевности.

ПОКРЕНИ СЕ - ДОНИРАЈ ЗА РЕЦИКЛАЖУ

Пише: Антонина Златић

Акција под називом „Покрени се – донирај за рециклажу“ је део школског пројекта у школској 2017/2018. години који је осмишљен у сарадњи наше школе, стручног већа у текстилству и Женског центра из Ужица. Циљ пројекта је упознавање ученика са пословима рециклаже текстила које спроводи Сервис за прикупљање, сортирање и донирање текстила „Ретекс“, саставни део организације „Женски центар“.

Реализација пројекта почела је уводним предавањем о рециклажи, о раду Женског центра и Сервиса за рециклажу које је одржала Марина Туцовић, руководилац рада сервиса. Предавању су присуствовали

ученици текстилног смера, чланови Еколошке секције и сви заинтересовани наставници. Један од најважнијих циљева организације „Женски центар“ јесте унапређивање положаја и квалитета живота свих жена, а посебно жена из угрожених група.

Упознавање ученика са рециклажом је настављено организованим посетама ученика текстилног смера Женском центру и Сервису за прикупљање и рециклажу одеће.

А онда се прича о рециклажи одеће проширила на целу школу. У акцији „Покрени се – донирај за рециклажу“ која је спроведена 21. и 22. децембра 2017. године покренуо се и учествовао велики број ученика и наставника наше

школе. Прикупљено је више од 200kg одеће која је допремљена Женском центру.

Учесници ове добровољне хуманитарне акције су показали спремност и жељу да помогну онима којима је помоћ потребна. Они који нису, учиниће то на неки други начин или неки други пут.

Хвала свима на подршци и сарадњи. Надам се да је ова акција само почетак и да ће сличних бити још у наредном периоду. „Покрени се...“ је потреба и захтев времена у коме живимо: да бринемо и мислимо о себи, о нашој животној околини и људима којима је помоћ потребна.

**ЈА СЕЛЕКТУЈЕМ
А ТИ?**

Неуморни чланови Еколошке секције, на челу са својим координатором Аном Ђуричић, свакодневно утичу на развој еколошке свести и одговорности свих нас. Са циљем промовисања еколошког начина размишљања неопходног у савременим условима живота, заједно са ученицима других школа у Ужицу, за пет година селектовали су 160 тона отпада.

Шта се тиме постигло?

Спасили су 1278 стабала (једно дрво произведе кисеоника за три просечна људска живота). Спасили су 72 тоне нафте. Уштедели су електричну потрошњу једне четворочлане породице током 20 година.

БРАВО!

Редакција Петље за њих има само једну реч,

Ужице је познато као град фестивала. Југословенски позоришни фестивал БЕЗ ПРЕВОДА, музички фестивали NEXТ и IN WIRES, Међународни дечји фестивал фолкора ЛИЦИДЕРСКО СРЦЕ, а од ове године и Међународни филмски фестивал дугометражног играног филма Стојан Стив Тешић, само су неки од фестивала по којима Ужице заслужује титулу из наслова ове приче.

Као и многих ранијих година и ове ће се године у нашем граду одржати традиционални зимски ФЕСТИВАЛ ЗАПАЉЕНИХ КОНТЕЈНЕРА.

Иако смо очекивали да ће чињеница да се екологији и еколошкој освешћености наших суграђана поклања све више пажње утицати да овај традиционални фестивал полако падне у заборав, слике са наших улица су нас демантовале.

Фестивал је добро и здраво, хвала на питању.

И ове зиме учесници фестивала су се потрудили да створе мистичну димну атмосферу, по којој је фестивал познат.

Тема овогодишњег фестивала је The Great Smog of London, као сећање на 5. децембар 1952. године када се Лондон нашао прекривен густим смогом који је трајао четири дана и због кога је животе изгубило 4000 становника енглеског главног града.

Злонамерни језици нису били превише одушевљени овогодишњом темом фестивала - кажу да се по ко зна који пут наглаваша како ми стално каснимо за светом. Оно што је Лондон успео 1952. године, ми не успевамо ни 68 година касније.

Додуше, према неким статистичким подацима око две трећине ужичке деце има проблема са својим респираторним здрављем у зимском периоду, али то није ни прићи стандардима енглеског „Старог дима“ (The old smoke).

Ужице - град фестивала

Пише: Александар Митрашиновић

Анкета

Анкету урадили: Ивана Дмитровић, Душица Ћосић, Медина Кајевић, Милица Лазић, Филип Миросављевић, Филип Грујић, Милица Бјелић, Маја Хорњак

Наша школа је регионална и велики број наших ђака је из других градова дошао у Ужице. Питали смо ученике шта им се највише свиђа у нашем граду и добили смо следеће одговоре.

Велики број ученика се определио за Стари град и Градску плажу. У одговорима су наведени и Градски трг, Галерија, Велики парк, Музеј, простор око Ћетиње, Градски базен, Стадион фудбалског клуба „Слобода“, Хала „Велики парк“, Позориште, клизалиште, комплет лепиња, ерски хумор, лепи момци, улични свирачи, Техничка школа „Радоје Љубичић“, клубови, изласци, девојке.

Међу одговорима било је и оних помало необичних и духовитих попут: У вашем граду ми се свиђа једна Биља. Професорка математике. Моја кућа.

Питали смо и наше другаре из других школа.

Николина Бојовић, Медицинска школа

Ужице има велики избор кафића и то ми се јако допада. Имам где да одем на кафу са другарицама после напорног дана у школи.

Драгица Војиновић, Економска школа

У Ужицу ми се свиђа што је лепо обезбеђен смештај ђака и студената.

Јелена Василијевић, Техничка школа

Свиђа ми се вечерња атмосфера града, лети луна парк, а зими клизалиште.

Андријана Иванковић, Ужичка гимназија

Свиђа ми се када увече одем на Стари град и имам прелеп поглед на осветљено Ужице. Град је прелепо окићен за празнике.

Питали смо ученике шта би прво урадили или променили да су наставници. Поједини одговори били су веома подстицајни, али било је и оних шаљивих.

Организовала бих што више хуманитарних акција.

Што више дешавања у школи.

Више би било награђивања, а мање градива.

Увео бих електронско учење.

Мање оцењивања.

Све ми се свиђа, ништа не бих мењала.

Смањила бих критеријум.

Увео бих таблет уместо свеске.

Укинуо бих домаће задатке.

Дозволила бих ученицима да касне.

Мање пропитивања.

Поставила бих веће критеријуме.

Борила бих се за то да часови трају пола сата, а ако су већ четрдест пет минута, било би максимално пет часова дневно.

Увела бих строга правила на часу и трудила се да баш сви разумеју мој предмет.

Променио бих однос према ученицима у том смислу што би сваки ученик могао да размишља на свој начин, а не као професор.

Смањила бих критеријум, не бих давала недовољне оцене и неоправдане изостанке.

Што више занимљивих, а што мање сувопарних часова.

Ангажовала бих се да се ученицима обезбеде ормарићи.

Залагала бих се за то да ученици који праве проблеме буду искључени из школе, а не да им се опрашта са смањеном оценом.

Смањила бих критеријум и не бих много замарала ђаке.

Давала бих што више петнаестоминутних тестова у току једног полугодишта.

Мењала бих образовни систем.

Дозволила бих да се на часу користи телефон.

Мање учења и градива, више занимљивих тема.

Трудила бих се да више разумем ученике.

Наизменично бих предавала и пропитивла ученике.

Више практичне наставе и више часова ван учионице.

Дао бих ученицима више слободног времена на часу.

Више рада на терену.

Више писмених провера.

Више занимљивих активности ван кабинета.

Продужила бих одмор, а скратила часове.

На часовома бих наводила што више животних ситуација и примера из живота.

**АЛЕКСАНДРА ЈОВАНОВИЋ
ЂУКИЋ**

ПСИХОЛОГ

МАРИЈАНА ЈОЛОВИЋ

ПЕДАГОГ

Шта обухвата посао школског психолога?

Основни посао школског психолога јесте психолошка подршка и помоћ. То значи да се психолог укључује када је потребно разрешити типичне школске незгодне ситуације - везане за учење, комуникацију, напредовање и понашање ученика, али и оне проблеме који су више део ваншколског живота – односе са родитељима/породицом, вршњацима, дечком или девојком, бриге и недоумице везане за одрастање, животне изазове и, генерално, ментално здравље младих.

Такође, психолог се кроз рад са свим осталим актерима школског живота - наставницима и родитељима - стара да образовни и васпитни процес у школи теку што успешније, уз примену психолошких принципа и сазнања.

Да ли проблеме ученика посматрате са емотивне стране?

Нажалост, врло често су проблеми и животне приче ученика толико тешки да је немогуће дистанцирати се емоционално. С једне стране је то добро, јер понекад мотивише на професионално улагање, с друге стране није, јер исцрпљује емоционално, а понекад и онемогућује да ситуацију сагледамо објективно. Мој утисак је да су, с обзиром на заиста тешко време у коме живимо, време материјалне и духовне беде, наши ученици у највећем броју емоционално веома резилентни (отпорни), јаки и да је моја пројекција, а свакако жеља, да ће једнога дана бити добри и остварени људи.

Да ли Вам се десило да сте лоше проценили проблем?

Дешавало се и дешаваће се - наш психички живот и наши односи су комплексне области, често не постоји само један проблем или узрок неке тешкоће. Нарочито то важи за адолесценте, у том бурном периоду промена и одрастања често је тешко проценти шта је у конкретном тренутку најбољи савет или решење.

У овој, као и свакој другој професији, искуство је ипак драгоцен ресурс, тако да сматрам да су грешке сада јако ретке. Једно је сигурно, основно правило за све нас, и професионалце и ученике, би требало да буде: признати грешку и променити приступ.

Шта обухвата посао школског педагога?

Посао педагога у школи обухвата врло широк спектар активности, на првом месту стварање оптималних услова за развој ученика и остваривање образовно-васпитног рада. То подразумева праћење и подстицање напредовања ученика, помоћ наставницима у раду са ученицима, пружање подршке родитељима и развијање сарадње породице и школе, али и праћење и анализирање успеха и владања ученика. То је свакако један врло динамичан, занимљив, али одговоран посао.

Са каквим се проблемима најчешће сусрећете?

Највећи проблеми са којима се сусрећемо су ученици који неоправдано изостају са наставе и имају незадовољавајући успех. Такође, има пуно оних који нам се сами јаве за помоћ због проблема у комуникацији са родитељима, љубавних проблема, због тешкоће уклапања у друштво, прилагођавања на нову средину, град, одељење, наставнике. Али већ после неколико разговора, када успоставимо однос поверења, разреше се и проблеми због којих су се обратили за помоћ.

Како развити толеранцију код ученика?

Толеранцији се свако од нас учи, свакодневно. Потребна је добра намера, стрпљење, осећање поштовања према различитости и особености сваког у нашем окружењу. Наравно да и ми старији, наставници и остали запослени, треба да будемо пример таквог понашања. Ако размишљамо на овакав начин, неће ни постојати нетрпељивост и неразумевање у нашем окружењу.

На који начин мотивисати ученика да учи?

Мотивација за учење је врло широка област, тако да се не може дати укратко брз „рецепт“. Управо због тог проблема доста ученика се обраћа педагогу за помоћ. Жале се да немају радне навике, да не воле одређене предмете, да не виде сврху учења јер не знају да ли ће добити посао за који су се школовали. Оно што је најважније за развијање мотивације намере да се учи је да имате циљ у животу, визију будућности, где видите себе сутра, затим да волите занимање које сте одабрали, да осећате одговорност и обавезу да завршите успешно школу. Онда ће постепено доћи и радне навике, концентрација, воља и жеља да се учи.

Како развити толеранцију код ученика?

Примером, разговорима, радионицама... Подстицањем самих ученика да реагују на случајеве нетолеранције и мирно, ненасилно решавају проблеме, али и саветују друге како то да раде. То је дуготрајан процес који захтева много ангажмана од стране свих: наставника, родитеља, ученика, државе... Бојим се да је данас клима у окружењу таква да се резултати који се можда и постигну у школи не виде због преовлађујуће атмосфере бахатости, нетолеранције, увредљиве комуникације... Ви, млади, можда имате шансу да то стање промените, јер ниједна земља не може да напредује ако у њој преовлађују агресија и мржња.

Како се борити и на који начин спречити дискриминацију у одељењу?

Информисањем о томе шта је дискриминација, увиђањем таквих случајева и пре свега сарадњом са одраслима - стручним сарадницима, одељењским старешинама, предметним наставницима, родитељима... Реците нам када вам је потребна помоћ, ми смо у обавези да вас заштитимо од дискриминације - али и да заштитимо друге од ваших евентуалних дискриминаторских поступака.

Зашто неку децу задиркују?

Најчешће зато што су другачија од осталих, понекад и зато што их други некад доживљавају као боље од себе, па је то начин да се носе са доживљајем инфериорности. Циљ нам је, а требало би да буде заједнички за ученике и наставнике, да научимо и стално подсећамо једни друге, да другачије не значи нужно и погрешно, лоше - другачије значи разноликост, креативност, нове могућности, занимљивију комуникацију... Једноставно, ако нас нешто не угрожава, живимо и пустимо друге да живе!

На који начин Ви као педагог школе решавате проблем вршњачког насиља? Да ли су увек успешне методе које примењујете?

На проблему вршњачког насиља раде сви запослени у школи. Постоји низ активности на превенцији и спречавању насиља - то су разне радионице и предавања за ученике, слободне активности, организовање разних манифестација, где ће се ученици дружити, сарађивати, заједнички спровести неку акцију и сл. То су успешне методе које утичу на промену понашања агресивних ученика.

Дешава се често да се спремимо за часове, али нам ученици који нису учили траже да и ми кажемо како нисмо спремни да не би они добили лоше оцене. На тај начин долазимо у безизлазну ситуацију, не желимо да се замеримо друговима из одељења, а такође желимо да покажемо шта смо научили. Како да решимо тај проблем?

Одрастање увек носи са собом одређене тешкоће и дилеме, то ви уосталом најбоље знате. Често сте растрзани између потребе за заједништвом, удруживањем са једне стране и потребе за независношћу и слободом, са друге. То је нормално, тако се ствара идентитет и изграђује зрела личност. То значи да колико год да желите да покажете да сте учили и колико год вам је стало да вас наставници похвале и награде, друштво вршњака је у тим годинама пресудно, тако да не знате на коју страну да станете. Зрела личност се лакше са тим бори. Што сте старији, постајете независнији од туђег мишљења и осуде других.

Да ли родитељи треба да туку своју децу ако заслуже?

Не. Никада физичке казне нису давале очекивани резултат, напротив, само могу код детета да развију агресивно или неко друго патолошко понашање.

Маријана у друштву новинара „Петље”

На који начин Ви као психолог школе решавате проблем вршњачког насиља? Да ли су увек успешне методе које примењујете?

У нашем образовном систему се већ скоро десет година примењује Протокол за заштиту ученика од насиља, у коме се налазе смернице и процедуре за превенцију и интервенцију у случајевима насиља, и то не само вршњачког. Ја мислим да је поштовање тих корака добра основа за борбу против насиља и волела бих да сви ученици буду потпуно информисани о томе шта јесте, а шта није насиље, како могу да реагују, коме да се обрате... Оно што мислим да је поента је да је увек, али баш увек добро, неопходно чак, обавестити некога од одраслих о томе да смо ми или неко од наших другова жртве насиља. Запослени у школама имају много више знања и механизма да помогну деци и младима него што делује на први поглед, зато ћутање и трпљење сигурно нису најбољи избор.

Како помоћи детету да се успешно носи са вршњачким злостављањем?

Потоји низ механизма, техника, савета и информација које ученику могу да помогну, а први корак је увек - пријавити! То може бити дискретно, без знања осталих, а када своју муку поделимо са неким одраслим, увек буде много лакше. Препоручујем свима једну књигу коју и сама доста користим у својој пракси, то је „Учионица без насилништва“ Алана Бина - у њој постоје и конкретни савети како се понашати када сте жртва насиља, као јачати самопоуздње, шта радити или не радити да бисте зауставили насиље... Све ове савете можете добити и од школског психолога - ја се искрено надам да је највећи број ученика са којима сам поделила ово знање имао користи од њега и да је научио како да од жртве постане неко ко се успешно одупире вршњачком насиљу.

Где родитељи најчешће греше у васпитању детета?

Превише попустљиви или превише строги - то је укратко опис најчешћих погрешних родитељских стилова. Свакоме од нас, а тинједерима нарочито, је потреба свест о границама, усмеравање од стране родитеља. Када је родитељ превише либералан, попустљив или болећив, не само да дете не стиче навике и ставове који су потребни за живот, већ не стиче ни самосталност - а стручњаци кажу да понекад допуштање свега може детету да делује и као незаинтересованост, недостатак љубави. С друге стране, превише круто, непопустљиво инсистирање искључиво на правилима, без узимања у обзир узрасних и индивидуалних карактеристика може бити подједнако лоше. Дакле, златна средина, љубав, поверење и двосмерна комуникација - родитељи често кажу: „Па ето, ја јој/му стално причам...“ - а ја онда најчешће питам: „А да ли је/га понекад и слушате?“

Да ли родитељи треба да туку своју децу ако заслуже?

Иако се воде велике полемике код нас о том питању, иако је наша традиција усмерена на то да су батине прихватљиве, ја сам се доста интересовала и читала о тој теми и сва психолошка истраживања говоре о томе да батине нису ефикасне у васпитавању, а да могу оставити негативне последице. Одсуство батина не значи да децу треба пустити да раде шта хоће, напротив, треба користити све друге, ефикасније начине санкционисања негативног понашања.

Да ли у школе треба вратити оно што је увек било забрањено, али се упражњавало, да наставник физички кажњава дете и да ли би тада вршњачко насиље и недисциплина на часу били сведени на минимум и васпитање подигнуто на виши ниво?

Да ли треба вратити овлашћења наставницима која су некада имали и дати им већа права?

Не на прво питање, углавном да на друго питање. С тим што мислим да се ауторитет наставника не заснива искључиво на неким правим која су им дата, већ и на личном ангажману, ставу и посвећености. Оно што би било потребно је да се у нашем друштву поново врати углед и престиж школи, знању, поштено стеченим дипломама, труду и подучавању уопште, онда би и ситуација у школи, али и у држави била сасвим, сасвим другачија.

Питања осмислили:
Милица Бјелић
Филип Грујић
Медина Кајевић
Ивана Дмитровић
Душица Ћосић

Дуално образовање у Швајцарској

Пише: Новинарска секција

Александар (седи, први слева) са колегама

З а овај број Петље успели смо да се повежемо са Александром Јараковићем, учеником Грађевинско-техничке школе у Луцерну у Швајцарској, који је недавно завршио средњу стручну школу по дуалном моделу образовања. Александар је Србин, рођен у Швајцарској, а порекло му је баш из нашег града. Поделио је са нама своја искуства која се односе на његово средњошколско образовање по дуалном моделу.

Александар живи у једном месту које се зове Бероминштер, недалеко од Луцерна. Основну школу, која траје девет година, завршио је у Бероминштеру. Објаснио нам је принцип основношколског образовања у коме шест година уче сви заједно, а после шестог разреда се деле у класе у зависности од успреха у школи, на основу ког се касније профилишу за упис у одговарајуће средње школе.

Александар је одлучио да упише Грађевинско – техничку школу, смер Грађевински цртач (Zeichner Fachrichtung Bauingenieur). Када је направио тај избор, био је у обавези да већ у 9. разреду тражи фирму у којој ће обављати практичан рад. Ученик пише молбе и шаље фирмама. На интернету могу да се пронађу фирме које траже ученике. Ученик тражи фирму, не школу, фирма је директно повезана са школом, тако да када буде примљен у фирму, ученик је уписан и у школу.

Александар је након неколико послатих молби, пронашао фирму. У питању је један Пројектни биро CES Bauingenieur, који се налази у Луцерну, као и школа коју је похађао, односно Струковни образовни центар за градњу и трговину - Berufsbildungszentrum Bau und Gewerbe. Школа траје четири године.

Предмети које је имао у тој школи су: математика (1, 2, 3. разред), физика (2. и 4. разред), цртање (2. разред), пројектовање (4. разред), и основно образовање (1, 2, 3, 4. разред) у које спадају предмети: немачки језик, географија, политика и историја (као један предмет).

Време које ученици проводе у школи је од 07.00 часова ујутру до 18.30 поподне, са паузом за ручак од 12.00 до 13.00 часова. Часови трају 45 минута. Сазнали смо и то да је њихов дневник у школи електронски. Ученици у првој, другој и трећој години проводе три дана у Пројектном бироу, два дана у школи, а у четвртој години четири дана у Пројектном бироу, један у школи.

За то време примају ученички „лон“ или ученичку плату која у првој години износи 600 франака, у другој 800, у трећој 900, а у четвртој 1200 франака. Новац који примају је довољан за превоз, храну и џепарац.

Ученици пет недеља у току целе године могу да одсутвују из фирме, то је заправо одмор на који имају право. Правила пословања су таква да ако послодавац није задовољан учеником, може у току године да прекине школовање ученика, уколико ученик касни на часове или има лоше оцене. Александар је од својих послодаваца добио највеће оцене и све похвале, сматра се потпуно оформљеним радником који одмах може да ради озбиљне пројекте, а у четвртом разреду је имао функцију какву имају инжењери у том Пројектном бироу.

Александар је у току 2017. године завршио средњошколско образовање и управо сада се налази у следећој фази школовања. Ученици на крају средњошколског образовања полажу завршни испит. Завршни испит је валиднији од оцена које су ученици имали у средњој школи. Оцене се вреднују само 20%, а најважнији је управо резултат на завршном испиту.

Оно што он сада учи, након положеног завршног испита, зове се Техничка матура која траје годину дана и која се похађа пре уписа на факултет. Техничку матуру похађају ђаци свих техничких школа заједно. Предмети који се изучавају у оквиру Техничке матуре су: математика, француски језик, немачки језик, енглески језик, физика, политика и историја (као један предмет) и право и економија (као један предмет). Александар жели да упише Грађевински факултет. Желимо му успех и сву срећу!

Можда су различити, али и они су деца

Пише: Бранко Николић

Наша школа се придружила обележавању 3. децембра, Дана особа са инвалидитетом, јер има дугу традицију и велико искуство у образовању и припремању за живот и рад младих људи са разним врстама инвалидитета. Тренутно осамнаесторо ученика похађа неки од образовних профила у грађевинарству, текстилству и личним услугама.

Иако су у посебним одељењима, у потпуности су интегрисани и укључени у рад и школски живот. У ходницима, на одморима, заједно са осталим ученицима проводе своје школске дане. Исто тако, свакодневно су у школи укључени у заједнички рад и учење, како кроз редовни васпито-образовни процес, тако и кроз ваннаставне активности. На тај начин постижемо неколико циљева: осећају се равноправно и пожељно, а код друге деце свакодневним контактима подижемо и развијамо свест о различитостима и потреби уважавања и поштовања тих различитости, а предрасуде побеђујемо.

Истовремено, то и јесте један од најважнијих циљева образовања особа са инвалидитетом: укључити их у друштво као равноправне чланове.

Пред публику препуне сале Градског културног центра изашли су храбро и показали шта су научили и урадили у нашим школским радионицама, али и како на делу изгледа та сарадња. На модној ревији приказани су модели које су осмислили и сашили ученици завршног, матурантског одељења текстилне струке наше школе, што су заједно, руку под руку са ученицима специјалних одељења на ревији и показали. Ученици специјалних одељења грађевинске струке, након неколико запажених појављивања у медијима, представили су своја радна одећа у којима уче и раде на практичној настави, а која су као вид подршке и сарадње, дело наших ученика. За изглед и фризури наших учесника побринули су се такође наши ученици, будући фризери.

Поносни смо на тај део наше мисије!

Септембар је, месец почетка школе, јосени и неких одлука... Посматрам лица својих другара, израмене које ми је ово лето донело, њихњу ми привлачи група деце сметене у развоју који се из године у годину у нашеј школи повећава. На лицима нових јасно видим страх од израмене и непознатој, људи, окружња, професора и нове школе... На лицима њихових родитеља јасно се откривају израмене линије забринутости... Пokuшаћу да им приђем обих дана да се упознамо. Многи су симпатични...

Почетак децембра... Сваки децембарски дан као да има некакву симболику. Празници су пред нама. У школу школе велика љубав, професори и њихови ученици са смотњима у развоју, сви насмејани... Раде свако по нешто. Из мене да постојем, прилазим и професорке ме ангажују. Спонтано, из њичке, сазнајем да се припремају за меду робију да тако представе нашу школу, рад и труд свих њих ученика заједно са професорима у Градском културном центру поводом 3. децембра, Међународној дана особа са инвалидитетом. Радо долазе и моје другарице, памтало ми око косица, обличања, фризура, миникања... Како ходати управно и достојанствено са свим што су годинама њи ученици научили да носе, у борби за своје место у овој школи, у граду, на улици ња и сопственим савезајима... Заједно са професоркама које поседују исконску снагу, толеранцију, разумевање, дијело све од себе. Са колико само љубави и труда професорке Слађана Николић и Славица Драгојловић свакодневне раде све то. Данас смо ту на њихов дан, бар нај једини у години када их се све сви. Ту смо и свакога другог да им пружимо подршку, да им постојемо, да их опустимо, уложимо и дано ветар у ложа данас да побегне према, а сутра сваки слободан у животу...

Од школе до Градској културној центру идемо и ми са њима. Мени је пуно срце што сам део света овога и малим оне који ће ово пројектовати... Зржимо их за руке да заједно победимо страх, јер улазимо у пројект ЈКМ. Пуно је света, ту су људи овој града и све организације инвалида и њихови кланови... Наши нису једини, вечаас су се сакупили, изашли из тачине своје самоће да обележе свој празник.

Почине се послом, игра се, прича, рокирајуће, људи... Фасцинира што су сви учесници овој културној програму особе са различитим врстама инвалидитетом, а моћу скоро све то да изнесу. Наравно, подршке не недостиже.

Почини уводни тактовни познати песме и креће модна робија ученика наше школе, Техничке школе „Радоје Лукић“. Кроз најаву и информације о сарадњи, представљају велики корак и понос данас ту за нас. Ту у јудлици су и многи научи ученици и професори, а наши манекени својим славним и помало носивним корацима храбро ступају пред јудлику. Неколико корака, окрет, наклон... Ајлауз се ситаја са ајлаузом. Сви смо поносни.

Вечарас су све победили предлач. Паметиће ми то да сутра побегне негде другде. Средина сам и поносна, јер видим да они моћу многа. Само им треба мало подршке и послед као на људе равно нама.

Имају своје Удружење и ту су близу наше школе... Зову их Анђели, а њихови осноси управо говор да то и још!

Ме вечаас на крмина утинска изабрала сам своју будућу позив.

НЕЗНАМ ДАЛИ ТРЕБАМ ДА ПИШЕМ О ОВОМЕ

Пише: Слађана Јањић

Језичка норма прати и стандардизује језичку праксу, говорни језик, због чега се ствара велики број изузетака. Због тога је данас тешко бити писмен по Правопису српског језика јер нико не може да научи и примени тако велики број правила.

Језик је жив и стално се мења, па тако не треба да нас чуди да неке ствари којима су нас учили у школи данас не важе. Следећи пут када вас неко исправи и каже вам да не можете да кажете „пуно хвала“, упутите га на интернет страницу Језикофил на којој лингвисти Слободан Новокмет и Светлана Слијепчевић откривају које су то омиљене језичке заблуде у Срба у које годинама верујемо.

Једна од најраширенијих заблуда у српском језику тиче се употребе прилога пуно у конструкцији пуно хвала. Најчешћи аргумент против овог израза је да не постоји празно хвала и да се може рећи само много хвала. Празан може бити супротно од пун, али то су придеви, нпр. празна чаша – пуна чаша, и резервисани су само за то једно значење. У конструкцији пуно хвала, пуно је прилог и има значење – у великој количини, у великом броју, много, на пример „У овом граду има пуно трговаца“. Пуно хвала може равноправно да се користи уз много хвала. „Пуно значи исто што и много, а захвалност и треба да буде у великој мери!“

А ни придев празан није у свим значењима антоним придева пун, онда бисмо на сваки пун сат очекивали и празан сат, да ли народ пун предрасуда може да буде и празан предрасуда. Једна од највећих заблуда јесте да значење једне речи може да се одреди тако што ће се дати реч супротног значења.

Друга честа искључивост тиче се употребе придева задњи у значењу последњи. На пример, честа је тврдња да се не може рећи задњи у реду, или у задње време, само последњи у реду и последње време, јер не постоји предњи у реду ни предње време. Задњи, истина, има основно значење „који се налази позади“ (задње седиште, задње гуме и сл.), али из тог значења развила су се друга просторна и временска значења. Употреба придева задњи не подразумева да је оно што му претходи – предње, већ да је на почетку, прво.

Често се одмалена научимо да не говоримо цело време, већ искључиво све време, и то беспоговорно усвајамо, а да се и не запитамо зашто. Цео је хлеб, време може бити само „све“. Ипак, ако мало размислимо, схватићемо да придев цео често користимо баш уз различите временске речи, на пример „Цео дан сам био тамо“; „Цео сат чекам“. Временске интервале посматрамо као заокружене целине, а зашто бисмо из тога изузимали и именицу „време“. Правописни приручници кажу да је ово, пре свега, питање стила и да се не препоручује, али ипак треба знати да са граматичке и логичке стране није погрешно.

Проблем је и употреба предлога **ради** и **због**. **Због** је предлог који иде с генитивом. Стандардно означава да је појам уз који стоји – *узрок, мотив, повод нечему, разлог* због којег се нешто чини. Често може да се замени предлогом *услед*. На пример: „Он је *због* несрећне љубави тужан“ (тј. несрећна љубав је узрок туге). Предлогом *због* може да се означи и *последница*, као у примеру: „Нисмо ништа купили *због* велике скупоће“ (последница скупоће је одустајање од куповине). За разлику од предлога *због*,

предлог *ради*, који такође стоји уз генитив неког појма, указује на *намену, циљ, намеру, зарад* чега се нешто врши, на пример: „*Ради* мира у кући није хтео ништа да каже“.

У пракси се, међутим, често предлог *ради* погрешно употребљава уместо предлога *због*, као у примеру: „Он ће ради својих грешака имати много непријатности“.

Тakoђе, можда ћемо да се изненадимо ако отворимо Правопис и сазнамо да у језику постоје многи дублети од којих ми често користимо само један облик мислећи да је он правилан и једини исправан. Тако је сасвим у реду користити обојица и оба двојица, разочарање (Правопис препоручује) и разочарење, поготово и поготову, ујутру и ујутро, орман и ормар...

Има језичких неправилности које упорно опстају и поред често понављаних упозорења о њиховој нередовности.

Случај први: „С обзиром да у тај текст нисмо имали увида...“ Скраћена конструкција је могућа само у случајевима „С обзиром на невреме које влада...“ Овај израз који налазимо у још лошијем облику „обзиром да“ не може се сматрати нормативно исправним. Регуларна употреба гласи **с обзиром на то да** + главни исказ.

Случај други: уместо облика потенцијала **радио бих, радили бисмо, радили бисте** у пракси се облици бих, бисмо, бисте често свде на „универзално“ би (ја би, ми би, они би). Ове облике никако није правилно упрошћавати.

Случај трећи: „У вези тога немам шта да кажем“, уместо „**у вези са тим...**“. Јер веза се успоставља „с неким или нечим“, тј. реч која је са нечим, неким „у вези“ мора бити у инструменталу, а не „у вези некога/тога“.

Случај четврти: „Бићу кући“, „Бићу у кући“, или „**Бићу код куће**“? Облик кући је датив јединине, а то значи да је посреди падеж који се употребљава уз глаголе који значе правац кретања, усмерење, али не и мировање. Дакле: „Бићу у кући“, „Бићу код куће“, али никако „Бићу кући“.

Како бисте проверили своје знање, одиграјмо једну игру. У следећем тексту пронађите грешке и исправите их. Биће нам драго да заједно негујемо наш језик.

Незнам дали је положијо испит. Јел си га звао? Рећићу ти нешто у вези тога. Самном је спремао испит, али неразумем његову не марност. Каснијо је на испит, сумљам да је стигао. Има обичај кад касни да се извине, али овај професор је строжији и недозвољава да се касни.

*Извори: Правопис српског језика, Митар Пешикан, Јован Јерковић, Мато Пижурица, Матица српска, Нови Сад, 2010. година;
Језичке доумице (Новије и старије), Егон Фекете, Београд, 2005. година;
Интернет страница Језикофил.*

Број који је

ПРОДАО ДУШУ ЗА НОВАЦ

Пише: Дубравка Митрашиновић

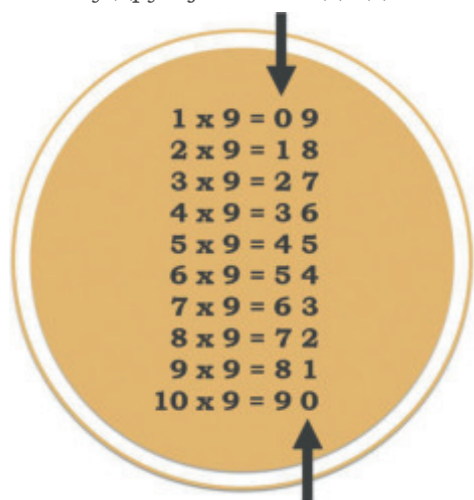

Налазећи се на зачељу колоне једноцифрених бројева, настао из љубави две тројке, број 9, са свим својим врлинама и манама, успео је да обезбеди своју страну у нашем часопису.

Као и живи организми, и бројеви имају своју еволуцију. Број девет, према Википедији, је попримао различите облике пре него што је добио нама познат изглед.

Деца која се први пут сретну са бројевима, не знајући још увек њихова значења, доживљавају неке бројеве као округласте и благе, а друге као ћошкасте и строге. Девет, као представник облик бројева, промени свој статус драгог броја кад дође на ред учење таблице множења. Нема ученика коме множење са девет није задао проблеме, а моје искуство ми говори да су комбинације 7×9 и 8×9 најозлоглашеније међу њима. Међутим, откривањем тајне коју број 9 строго чува о себи, ово множење постаје „просто као пасуљ“ - множење првих десет бројева са девет може да се реализује писањем цифара од 0 до 9 у колони одозго на доле, а затим писањем тог истог низа у другој колони одоздо на горе.

Поред тога, још једна тајна је да код свих бројева дељивих са девет збир цифара такође даје број дељив са девет. Ако се сабирање цифара настави неколико пута док се не добије једноцифрени број, резултат ће, без изузетка, бити 9.

Да број 9 није занимљив само математичарима, доказује девет маџих живота, три за игру, три за лутање и три да остане са газдом, што је мит који траје стотинама година, о чему сведочи и Вилијам Шекспир у „Ромеу и Јулији“.

Вергилије води Дантеа кроз девет кругова пакла у делу „Божанствена комедија“ који су постављени у облику левка, сваки мањи од претходног, све до најужег дела у средишту Земље у коме се налази Луцифер. У нашој књижевности овај број симболизује браћу Југовић, јунаке преткосовског и косовског циклуса српских епских песама.

Најчистије и најквалитетније злато од 24 карата има ознаку 999. Ово злато је исувише мекано да би се користило за израду накита и личну употребу па се углавном користи као инвестиционо злато изливено у полуге и најчешће је депоновано у банкама.

Ипак, оно где број девет неприкосновено влада јесте царство цена у продавницама. Цифра девет се јавља најчешће од свих цифара и то без премца. Стратегија да се цена прикаже кроз 99 пара, центи или нечег трећег, је поприлично стар трговачки трик. Стручњаци не могу са сигурношћу да кажу ко је започео овај тренд, али врло лако могу да објасне његову ефикасност. Ове цене имају за циљ да заведу купца користећи логичну психологију: како читамо бројеве слева надесно прва цифра цене се јаче урезује у наш ум, а како подсвесно бирамо ниже цене, чешће се одлучујемо за производ који кошта 99,99 динара, а не идентичан који кошта 100 динара. Мозак подсвесно броји цифре и ако размишљамо о нечему другом током куповине, он ће изабрати двоцифрени број уместо троцифреног и пружити осећај задовољства уштедом. Цена која у себи има 90 или 99 пара заправо представља варку којом продавац жели да увери потрошача да је са том куповином добро прошао.

У тренутку писања овог чланка телевизор Philips од 32 инча продавнице нуде за 29.990 динара, Adidas копачке су на снижењу - 9.990 динара, угаона гарнитура Габријела вас чека за 36.999 динара, а нови модел Fiat 500L аутомобила кошта 14.990 евра.

У претходном издању Петље, објавили смо на тринаестој страни текст у коме смо покушали да одгонетнемо да ли је број 13 заиста баксузан или је то само мит.

Иако то многи нису приметили, уредницима ипак није могло да промакне да је тај чланак једини имао грешке при штампању.

Да ли се то догодило због несмотрености техничке редакције или је у питању малер броја 13, остаје да просудите сами.

Овај феномен се раширио по свим индустријским земљама, само што код нас он има још један парадокс, продавци исказују цене у апоенима који не постоје - паре. У свету вам могу вратити и један цент, док код нас кусур од једне или више пара никако. У периоду од 1. маја 2003. године до 1. јануара 2008. године повучени су из оптицаја кованог новца апоени од 1, 5, 10 и 50 пара. Разлози за одлуку о повлачењу имају пуни смисао са аспекта економске и практичне природе, јер би трошкови израде наведених апоена кованог новца вишеструко премашивали њихову номиналну вредност. Онда се намеће логично питање: зашто паре и даље постоје у ценама?

Народна банка Србије је издала упутство о заокругљивању на округлу цену навише ако број пара прелази 50, или наниже ако је мањи од тога. Трговци се формално држе тога и не могу се окривити да крше закон, али проблем лежи у томе што су цене више од 50 пара па их трговци заокругљују на цео динар. По новинским чланцима из 2015. године, дошло се до рачунице да годишње сваки купац на парама изгуби 18 динара, а кад се тај број помножи са бројем потрошача дође се до зараде трговаца од 750.000 евра само за невраћени кусур.

Кад смо већ ступили на терен манипулације потрошачима, треба да знате да деветке у ценама нису једини трик којим нас продавци заваравaju. Још деведесетих година један ужички продавац је закључио да ако дуже времена не може да прода одређени пар патика, довољно је да им стави највећу цену у продавници и проблем је решен – убрзо би се нашао неко ко би их купио.

Слично функционише и давање нових имена старим производима који би их учинили привлачнијим. То је мењање перцепције и није најподлији трик.

Постоји и нешто што се зове презентовање три опције. На примеру кокица у биоскопу би овако функционалисало. Уколико имате кесу кокица од 80 динара и за нијансу већу од 120 динара, већина ће се одлучити за понуду од 80 динара. Међутим, продавац који жели да ви купујете кесу од 120 динара ће да убаци и трећу понуду – кесу кокица те исте величине од 130 динара. У том тренутку, понуда од 120 динара ће већини љубитеља кокица деловати примамљивије, чак ће мислити да су нешто и уштедели. Ово је само делић.

Следеће питање које се намеће је - чак иако знате све цаке продавца, да ли сте имуни на њих? Одговор је - не. Размишљање помаже, али ништа не вреди. Експерти бихевиоралне економије су доказали да све ово функционише и при пуној свести потрошача.

(слово 'пшп' 'м' 'к' 'в' 'с' 'а' 'р' 'а' 'д' 'а' 'р' 'а' 'к' 'о' 'р' 'а' 'в' 'а' 'н' 'и' 'д' 'и' 'р' 'е' 'л' 'и' 'н' 'и' 'м' 'е' 'н' 'и' 'с' 'т' 'и' 'м' 'е')

Да се, ипак, вратимо на број 9 и да завршимо чланак у бољем расположењу. Уколико вас сва ова сазнања нису уморила, остала је једна мала загонетка. Можете ли да пронађете баш свих девет животиња на слици?

**“Геније је један посто
инспирације и 99
посто зноја”.**
Т. А. Едисон

У оквиру пројекта „Шаховски надреализам 2“ који подржава Град Ужице, чији је носилац Медицинска школа, а наша школа један од партнера, одржане су три активности крајем 2017. године:

- шаховски турнир на коме је учествовало 36 средњошколаца Ужица,
- „Шаховске мозгалице“ такмичење у решавању шаховских проблема и
- завршни хуманитарни турнир, за удружење родитеља и старатеља деце оболеле од малигних болести „Чика Боца“.

Судећи по посећености овог турнира и заинтересованости младих за шах, ова манифестација има сигурну перспективу. Учешће наших ученика било је запажено, што се види и по резултатима: на шаховском турнирну Петар Друловић је био други.

Шаховски надреализам

УВЕК ДОБРО ДОШЛА ПОДРШКА
Новинарска секција

СЕНИОРИ
Мишо Познановић и
Светлана Петровић

ПОДМЛАДАК
Давид Бушковић и
Јован Јевтић

МОЗГАЊЕ
Алдин Ахметовић и
Ненад Гавриловић ПС1

ПЕТО МЕСТО
у шаховским мозгалицама
Лазар Дедић, Ана Ћатић и
Дарко Павловић ПС2

ДРУГО МЕСТО
у шаховским мозгалицама
Рада Дидановић и
Петар Друловић ПС1

Проблем незавршене игре

Пише: Дубравка Митрашиновић

Ризик је одувек фасцинирао људе, а игре на срећу су старе колико и пирамиде. Грчка митологија је боговима на Олимпу ставила коцкице у руке да расподеле универзум. Зевс је освојио небеса, Посејдон мора, а Хад као губитник добио је подземље. Верује се да је Понтије Пилат примао понуде за откуп Христове хаљине. Сендвич је измислио ерл од Сендвича који је желео да обедује, а да се не одмакне од коцкарског стола. Међутим, нико пре средњег века није покушао да рационализује исходе и да отме контролу догађаја из руку богова.

У понедељак, 24. августа 1654. године генијални Блез Паскал је узео оловку у руке и написао је писмо другом великом уму тог времена Пјеру де Фермау. Са мање од три хиљаде речи, ово писмо је потпуно променило животе људи. Паскал је осмислио метод помоћу кога људи могу да предвиде будућност, често са изванредном тачношћу, рачунајући изгледе остваривања конкретних догађаја.

Коцкар Антоан Гамбо, чија је племићка титула била витез, обратио се свом пријатељу Паскалу с неким питањима о играма на срећу, укључујући и проблем незавршене игре. Једноставнија варијанта тог проблема би гласила овако:

ако два играча стављају једнаке улоге на победника у игри бацања новчића пет пута и игра се прекида при резултату 2:1, како поделити почетни улог?

После мало размишљања, Паскал је открио могуће решење, али није био сигуран да је његово расуђивање исправно па је послао своје идеје Фермау. Паскал и Ферма, два француска математичара која се никад нису срела, удружују снаге на решавању овог проблема, не слутећи колики ће искорак у историји математике направити својом кореспонденцијом. Оно што ми данас називамо вероватноћа, они су називали хазард или број шанси.

Део оних који се нису много бавили математиком, исхитрено ће закључити да цео улог треба дати ономе ко води у тренутку прекида или поделити улог сразмерно тренутном резултату 2:1. Ко је имао и најмањи додир са вероватноћом, зна да је Паскал закључио да је овакво дељење некоректно и математички неисправно. Идеја којом се водио је да посматра све могуће начине на које би игра могла да се заврши да је одиграно свих пет рунди.

Претпоставком да први играч увек бира главу (Г), а други писмо (П), не умањује се тачност закључка. Пошто први играч води са 2:1, после треће рунде, у прва три бацања су морале пасти две главе и једно писмо. Да је игра одиграна до краја, преостала два бацања би могла имати следећа четири исхода:

ГГ ГП ПП ПГ

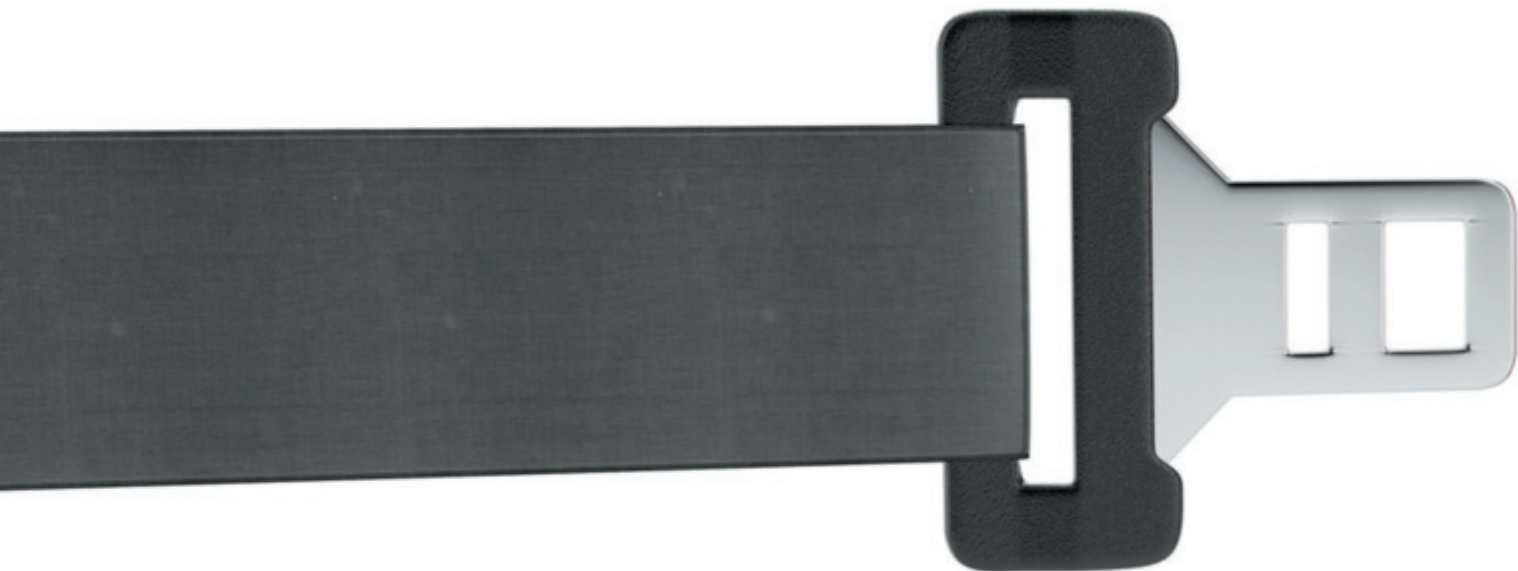
Сваки од ова четири исхода је подједнако вероватан. У првом (ГГ) коначни резултат је четири главе и једно писмо па ће победити први такмичар; у другом и трећем (ГП и ПП) коначни резултати су три главе и два писма па поново победа одлази у руке првог. У четвртом случају (ПП) победу би однео други такмичар са резултатом три писма и две главе. Ово значи да у три од могућа четири исхода побеђује први такмичар.

Математика јасно каже:

новац од улога треба поделити тако да три четвртине добије први такмичар, а једну четвртину други. Након што види ово решење, већина људи каже да су исходи ГП и ГГ у стварности исти, јер ако у четвртом бацању падне глава, неће имати потребе да се одигра пето бацање. Овакво размишљање је нетачно, али је Паскалу и Фермау требало извесно време да разреши ту ситуацију. Проблем који се крије иза дилеме посматрања два различита исхода као један је комплексан и лежи у срцу теорије вероватноће.

Данас смо толико привикнути да посматрамо будуће догађаје кроз призму вероватноће - могућност да покиснемо, да падну цене некретнина, да порасте вредност биткоина, да победимо на светском првенству. Осигуравамо своје животе, куће, аутомобиле и одморе и не сматрамо да је важно што нека компанија зарађује новац тако - тешко нам је да замислимо живот на неки други начин. Уз вероватноћу родила се и кладионичарска делатност. Користећи теорију за могућност предвиђања исхода игара на срећу, кладионице унапред рачунају колико новаца ће зарадити сваке недеље и никад не греше. Послујући врло профитабилно, кладионице се не кладе - оне то остављају својим клијентима.

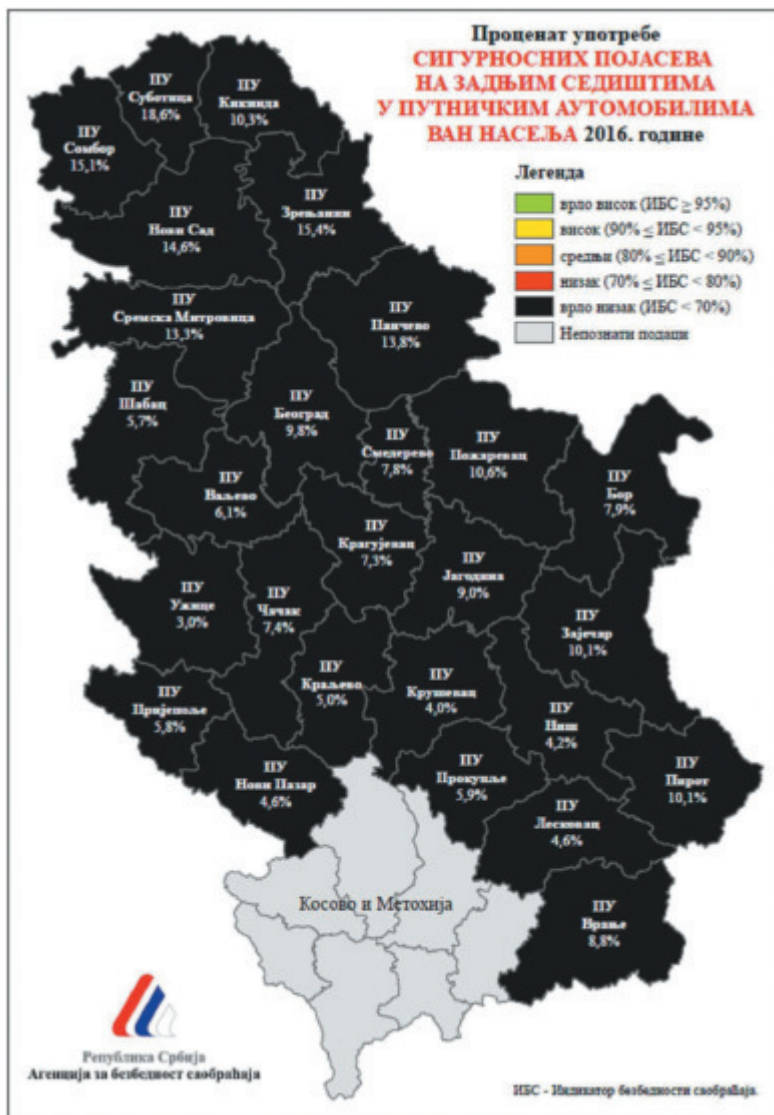
ДА ПОЈАСНИМО

Пише: Александар Митрашиновић

Безбедност саобраћаја у нашој држави је једна веома крхка област, ако се можемо тако изразити. У последњој деценији доста пажње се поклањало овој области и, уз већа улагања и велики труд оних који се њоме баве, дошло се до позитивног тренда када су показатељи безбедности саобраћаја у питању. Ипак, у тој последњој деценији у неколико наврата се десило да смо као друштво направили и по који корак уназад.

Истина је да су најбогатије државе уједно и најбезбедније и да су за управљање безбедношћу саобраћаја потребна значајна средства. Међутим, често су у животу највредније ствари у ствари бесплатне. Када је безбедност саобраћаја у питању, рећи ћемо вам само две речи **СВЕСТ** и **СТАВ**. Промена свести и мењање неких погрешних ставова неће вас коштати ништа, а свима нама ће донети много доброг.

Човек је пре више од педесет година започео рад на изуму који ће спашавати животе у саобраћају. Тај, рекло би се прост, а опет генијалан изум данас је доступан свима. Сигурносни појас у возилу је у данашње време неизоставни део опреме возила. Правилна употреба сигурносних појасева је једна од најважнијих превентивних мера у безбедности саобраћаја. Ако се правилно употребљавају, појасеви могу значајно допринети смањивању тежине повреда у незгодама.

Коришћење сигурносног појаса на предњим седиштима, смањује ризик од смртног страдања за 40-50%, док за путнике на задњем седишту тај проценат износи 25%.

Иако је наука, полазећи од старе добре Њутнове физике, преко статистичких анализа и на крају савремених информатичких и електронских симулација и експеримената, недвосмислено показала да сигурносни појас заједно са ваздушним јастуком представља најбољу заштиту возача и путника у случају саобраћајне незгоде, чини се да то није било довољно да се код дела нашег друштва развије свест и формира чврст став да је везивање појаса неопходно увек и свуда.

Често се дешава да појасеви постоје у возилу, а возач и путници их не користе иако су по закону то дужни да чине.

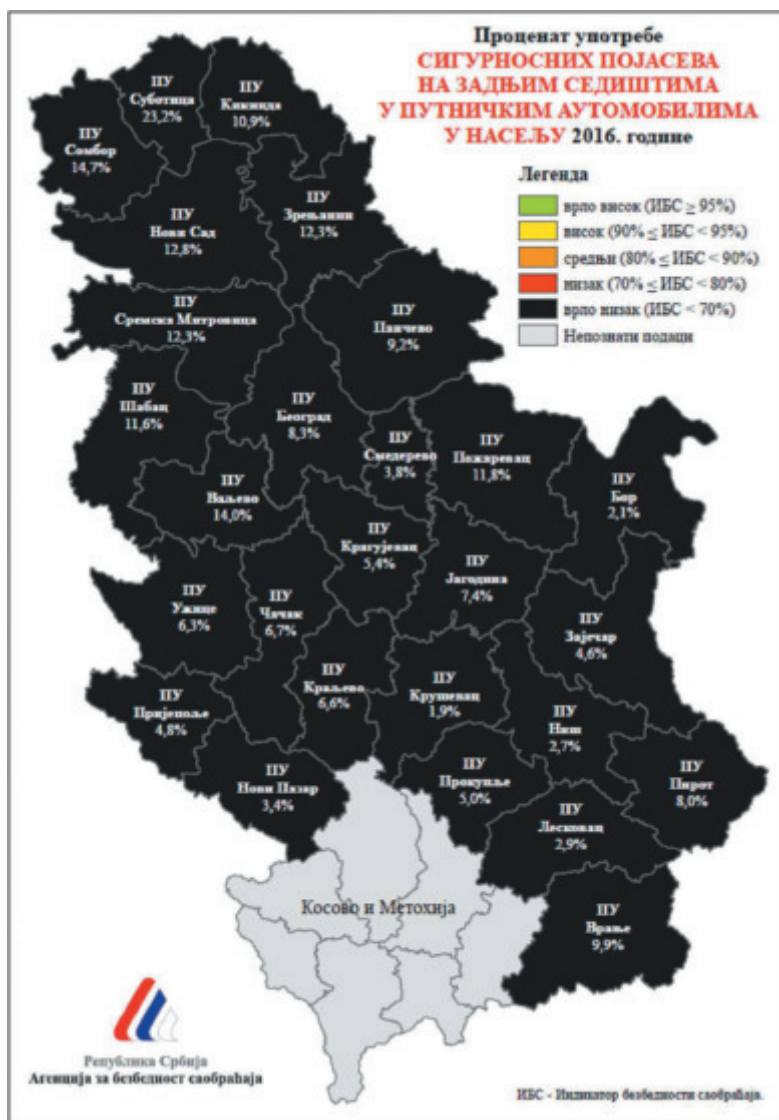
Посебно алармантан податак представља проценат употребе сигурносних појасева на задњим седиштима у путничким аутомобилима. Ако погледате статистичке податке који се могу пронаћи на сајту Агенције за безбедност саобраћаја, видећете да је ситуација по овом питању црна, без имало белог.

Код саобраћајних незгода у којима возач или путници не користе сигурносни појас, по правилу се догађају три судара. Први судар је судар возила и неког објекта (другог возила и сл.), други судар је судар возача, односно путника који не користе сигурносни појас са унутрашњим деловима возила и трећи судар је судар унутрашњих органа са телом возача, односно путника (мека ткива ударају у коштану или пуцају услед превеликог успорења). Путник који не користи сигурносни појас, у судару се може кретати унутар возила и ударати у остале путнике и тако их повредити.

Маса људског тела при великим брзинама добија силу убрзања која превазилази могућности супротстављања при наглој промени брзине – удару у случају саобраћајне незгоде. Код налета при брзини од 7km/h ослобађају се силе од око 570kg код човека тешког 70kg, а при брзини од 50km/h сила је једнака двадесет пута већој тежини или 1400kg. Тај потисак не може да издржи човек ослањајући се на волан или друге делове каросерије возила, па улога сигурносног појаса код великог броја незгода може бити делотворна.

Дакле, везујући појас на задњем седишту бринете не само о својој безбедности, већ и о безбедности оних који седе испред вас.

Уколико се до сада нисте везивали на задњем седишту, донесите одлуку да то промените и истрајте у њој. Неће проћи пуно времена и везивање појаса ће вам ући у навику, постаће нешто што исправно радите, а о чему и не размишљате.

ЕКСКУРЗИЈА

СТАРА ПЛАНИНА - КРОВ СРБИЈЕ

Пише: Весна Ристић

Одахнули смо сви! Коначно крећемо на дуго очекивану екскурзију! Деца су је пажљиво организовала и пуни ентузијазма надамо се да ће нам Стара планина узвратити својом чаролијом.

Решила сам да камером бележим најзанимљивије детаље овог путовања. Иако недовољно вешта иза камере, ипак сам одлучила да ту „обавезу“ преузем на себе, како би деца могла да се опусте и уживају у дружењу и природним лепотама планине.

Испратило нас је ведро време, колегинице Рада и Ема и неколико родитеља. Одељење ШГ1, нажалост, у непотпуном саставу, са два другара из два одељења саобраћајне струке, на челу са мном, раздрагано је започело овај пут. У минибусу смо стешњени, требало би да пређемо 350km, за око седам сати путовања, али нас то не брине, већ наше расположење са сваким пређеним километром расте. Испуњена сам и уживам у дечијој срећи и прелепим јесењим пејзажима окупаним сунцем. Прву паузу смо напали после три сата пута у Појатама. Мало смо протегли ноге, па назад у аутобус. Деца су се шалила са возачем: „Овај бус је велики, за повратак би могао неки мањи.“ Настављамо аутопутем ка Књажевцу, нестрпљење нас све више обузима. Сунце нас и даље прати, а ја се трудим да снимам кроз замагљени прозор аутобуса – не иде ми баш најбоље, па сам и сама себи смешна, а колико су се тек деца забављала...

У даљни се појављује Стара планина, небо изнад ње је оловно сиво. Били смо убеђени да ће нас сачекати падавине, само нисмо знали да ли киша или снег.

Напетост и ишчекивање расту, пут све ужи, рупе све чешће, кривине све веће. Одбројавамо сваки метар, и напокон...

Изненађење! На пропланку, у нетакнутој природи појавио се хотел модерног здања, окупан светлошћу залазећег сунца. С нестрпљењем чекамо да видимо његову унутрашњост, излазимо из аутобуса и у тишини, коју су нарушавали звуци точкића наших кофера, једно по једно, улазимо унутра.

Сачекало нас је љубазно особље хотела, огроман, прелеп и гостољубив хол. Добили смо кључеве, нисмо могли да дочекамо да видимо да ли и собе испуњавају наша очекивања... Заправо су их и надмашиле – биле су лепе, простране, светле и дивно уређене, сваки детаљ на свом месту. Задовољни смо!

Одморили смо се и по договору, заједно, кренули на вечеру. Храна нас је, и те вечери као и наредних дана одушевљавала, не само да је била веома укусна, била је сервирана на прелеп и јединствен начин. После вечере, свако је нашао своју занимацију – неко је отишао на базен, неко играо стони тенис или билијар, неко видео игрице... Деца су била одушевљена, а наравно и ја. Посебно су ме купили пажњом и трудом који су улагали како бих ја у сваком тренутку имала друштво.

Наредно јутро смо организовали шетњу до једног од многобројних извора, али смо на крају одлучили да освојимо Бабин зуб, један од највиших врхова Србије. Кренули смо пречицом која је са собом носила велике изазове за мене – огромна узбрдица коју је требало савладати. Они у пуној снази и ја. Помишљала сам да нећу издржати до краја, али ипак – успела сам! Надала сам се да ће, што је пут тежи, поглед бити лепши. Била сам у праву. Овај је био чаробан. Баш у том тренутку, када смо дошли до видиковца, сунце је обасјало читав пејзаж, тако да је заблистао свом својом лепотом. Сваки напор се исплатио. Остатак ове екскурзије смо, такође, уживали у разним активностима. Сваки дан је био испуњен задовољством, смехом дружењем и новим успоменама. Последње вечери смо добили простор за журку и дивно смо се провели. Особље хотела је имало само речи хвале за нас, што нам је веома драго, јер смо и ми у истој мери одушевљени њима. Овај хотел би без њих био само прелепа зграда и ништа више.

Пред полазак смо се поздравили са новостеченим пријатељима који су нам улепшали боравак, са планином која нам је заиста узвратила својом чаролијом, више него што смо очекивали, са намером да и следеће године опет дођемо. Чекао нас је минибус – према нашим „жељама“ мањи од оног у доласку. Шалили смо се на ту тему до суза, јер ништа није могло покварити утисак који смо понели са Старе планине. Повратак, песма, смех, враћање свакодневним обавезама. Ипак, ни то нам не пада тешко, јер смо богатији за прелепе успомене.

УЖИЧАНИ НА ЧЕТВРТОМ КОЛУБАРСКОМ МАРШУ

Пише: Снежана Недељковић

Иове године Друштво српских домаћина из Ужица је обезбедило превоз за 55 ужичких средњошколаца који су учествовали у овој родољубивој манифестацији, реализованој 10. децембра. Организатор и вођа пута био је пуковник и магистар историје Драган Крсмановић, са наставницом историје Снежаном Недељковић испред Друштва историчара. Велика подршка учесницима марша били су и професори Ана Ђуричић и Јанко Божовић.

Ово је први марш који се одвијао у „снежним“ условима. У поподневним часовима почео је да дува ветар који је подизао снег па је подсећало на снежну олују. Овакав несвакидашњи приказ многе је навео на размишљање о томе како је тек било нашим страдалницима који су пролазили Албанску голготу или Игмански марш.

Временски услови довели су до благог одступања сатнице, али неприлика или одустајања није било. Паузе и одмори су били на контролним тачкама. У селу Славковица било је окрепљење и загревање чајем и врућом ракијом. Рута је била захтевна. Првих 11 километара прешло се завидном брзином, јер је пут био проходан будући да се пролазило кроз насељена места, сеоским путем. Пролазно време је било отежано у последњих девет километара када се прелазило преко

После 103 године, четвртим „Колубарским маршем“ обележен је незаборавни подвиг славних јунака Колубарске битке, победе која је задивила цео свет, а и данас служи као пример витештва.

СТРУГАНИК—родна кућа Живојина Мишића

Зборно место, где су учесници марша имали историјски час о Колубарској бици и њеном месту у Првом светском рату.

Мишићи су живели у великој задружној породици. Било их је преко четрдесеторо. Ово је једна од ретких аутентичних кућа у колубарском крају из прве половине 19. века величине 12 x 12 m. Преци Живојина Мишића воде порекло из села Тепци у кањону Таре, на обронцима Дурмитора у братству Каљевића. Замеривши се Турцима, долазе у Ужице где део Каљевића остаје, а део долази у Струганик.

суворборских предела и ливада Рајца, које су организатори као водичи на челу колоне пртили. На неким местима наноси снега били су дубоки и преко метра.

У 15:45 сви су били окупљени пред спомеником посвећеном палим борцима Колубарске битке. Споменик је подигло удружење 1300 каплара 1970. године према пројекту инжењера грађевинарства Миладина Пећинара, Ужичанина који је био један од 1300 каплара. Од 1300 каплара у Колубарској бици погинуло је 400 младих регута. Паљењем свећа учесници марша су одали пошту палим херојима Колубарске битке.

Након тога, свим учесницима марша организатори Удружење Србски светионик и ТО Љиг уприличили су вечеру (војнички посни пасуљ и купус салата) у хотелу Љиг.

Повратак у Ужице био је вечерњим сатима. Приликом изласка из аутобуса ученици су изразили своје задовољство, упркос умору који је био очигледан, а многи су најавили да ће и следеће године учествовати на новим маршевима на Цер, Колубару...

Учесници Колубарског марша 2017. били су:
Милош Симовић, Јелена Пилчевич, Драгана Павловић, Тијана Ивановић, Ивана Богојевић, Петар Друловић, Владимир Нешковић, Бојана Иванковић, Невена Зечевић, Лазар Дадић, Драган Никитовић, Душица Селаковић, Драган Томић, Вељко Радић, Мирослав Радивојчевић, Нада Радовановић, Бојана Спасојевић, Милица Ковачевић, Димитрије Радовановић, Анита Кукољац, Свето Бакић.

Колубарска битка једна је од највећих и најзначајнијих битака између српске и аустроугарске војске у Првом светском рату. Вођена је тридесет дана на фронту од двеста километара, против два пута бројније и немерљиво боље опремљене аустроугарске војске.

Колубарска битка почела је завршетком битке на Дрини, 16. новембра 1914. године, када су аустроугарске снаге одбациле српске трупе на десну обалу Колубаре и Љига. Пошто је командант Прве армије генерал Петар Бојовић био рањен, на његово место постављен је генерал Живојин Мишић. С обзиром на то да је Прву армију преузео у тренуцима њеног повлачења и схватајући да би учинио велику грешку ако би је и даље повлачио с положаја на положај бранећи сваку стопу земље, генерал Мишић је, противно наредби Врховне команде, одлучио да Прву армију извуче из непосредног додира са непријатељем. Због тога и ради скраћивања фронта, Врховна команда српске војске наредила је да се напусти Београд. Фронт српске војске био је окренут ка западу, па је Шеста аустроугарска армија, после заузимања Београда, зауставила пробој фронта, очекујући главни напад своје Пете армије из правца Београда, иза леђа српских армија. Настало је затишје, а за то време Прва српска армија се средила, попунила људством, у борбу је као последња снага послато 1300 каплара, и муницијом и после завршних припрема, 3. децембра кренула у напад.

У тренутку када су европске телеграфске агенције очекивале вести о слому српске војске и када је Пета аустроугарска армија приређивала свечану параду у Београду, отпочела је велика противофанзива целокупне српске војске. На планини Суворор Прва српска армија пробила је фронт Шесте аустроугарске армије и почела надирање према Ваљеву и заузела га, избила на обале Дрине и Саве код Шапца и ослободила Београд 15. децембра 1914. године. Тако је српска војска остварила највећу победу у Првом светском рату.

Колубарска битка ушла је у историју ратовања као јединствен пример да се војска, којој је предвиђен потпун слом, за кратко време реорганизује, пређе у контраофанзиву и нанесе непријатељу одлучујући пораз.

Век од Великог рата је прошао. Ратничка гробља, као својеврсни српски гранични каменови, расута су надалеко. Свакоме од нас, потомцима славних ратника, требало би да буде света дужност ходочашће на неко од тих светилишта. Није њих победила ни Аустрија, ни Немачка, а сада им прети највећи непријатељ – заборав. Не дозволимо му!

У походе сенима предака

Пише: Бранко Николић

Тамо далеко, далеко преко мора, било је одредиште екскурзије – стручног путовања наставника на крају школске године.

Тамо далеко где је у одсудним данима Великог рата српској војсци био једини пут, упутили смо се да одамо почаст сенима наших ратника који су заувек остали тамо „где цвета лимун жут”.

Године стогодишњих јубилеја приближиле су нам те славне дане, време када се Крф претворио у малено, једино слободно, парче Србије, али и страшно време смрти, у ком су се преживели опорављали, спремајући се да поново стану пред душманске чете грабљиве.

Нестрпљиви смо, наравно, пред нама је пут од двадесетак сати, али у удобном аутобусу то није проблем. А како ли је њима било док су вијугавим колонама пртили стазе кроз проклетијска беспућа? Зато се нико и не жали на укочене ноге, прејаку климу, музику...

Осунчано јутро, право медитеранско, затиче нас у Грчкој на почетку њиховог новог аутопута којим су повезали јонску и егејску обалу. Уживамо у пејзажима док иза себе остављамо вечито магло обавијени мистични Олимп, епирске равнице, знајући да ће иза њих, након низа атрактивних тунела и мостова, бљеснути Јонско море. И заиста, нешто пред подне, спуштамо се ка Игуменици, осећамо мирис јужног мора и нестрпљиво гледамо у даљину, на измагличасту пучину, наслућујући обресе далеког, а нама тако блиског Крфа.

Пловимо. Лађа је велика, брза, удобна... Како ли су се наши преци радовали савезничким лађама које су дошле да их воде у спас, а како ли су се тек плашили и мора и таласа и подморница...

Док са брода у нашим очима обриси острва и луке Гувија, познате нам из историјских читанки, нарастају, пажњу привлачи једно шумовито острвце поред ког пролазимо па се зачу и нечији узбуђени узвик: „Видо!” Да, био је то знак да стижемо, да то чувено „Тамо далеко” у данашње доба ипак није далеко.

Смештамо се у хотел. Никоме се не спава, журимо да умор сперемо у претоплом Јонском мору замишљајући сутрашњи дан када нас чека ходочасни одлазак на Видо. Расположење је на висини, опуштамо се поред хотелског базена. Смех, и у смирај дана понеко непланирано купање, вечера...

Дарко, наш сада већ традиционални водич на путовањима, наредног јутра води нас у обилазак града Крфа. Као и пре једног века, цело острво и данас има око 100 000 становника, а примило је тада преко два пута више измучених Срба. И није било тесно. Стисли су се Грци, отворили домове и срца, а наши преци стиснувши зубе, наставише даље, још одлучније, да се две године касније, кроз Капију слободе, како су тада звали кајмакчаланске висове, победоносно врате у отаџбину.

Сведок и чувар успомене на славно време је Српска кућа, музеј српске крфске епопеје. Кустос Љубомир Сарамандић води нас кроз осавремењену поставку, прича по ко зна који пут о тешким кишама које дочекују Србе на Крфу, о успостављању посебних односа са Грцима, а онда и васкрсу Србије, њене државе, војске, народа након голготе... Узбуђени смо, тишина је, тек понеки шапат, дубоки уздах, и све чешћа суза... Али, када се изађе, тугу и родољубље мало нарушава горчина питања: зашто је изложба тако банализована наоко савременим експонатима који не раде, зашто је кустос, кога смо у документарном филму „Где цвета лимун жут“ гледали како надахнуто и емотивно изговара ту исту причу, постао механички вергл, зашто је све подређено комерцијализацији? Зашто...? Али, то смо ми!

Ипак, то је само сенка која брзо пролази. Пред нама је бродић који нас вози ка Виду. Укрцавамо се док нас грчка посада дочекује на српском. Кроз борову шуму беласа се маузолеј који је краљевска морнарица изградила својим ратним друговима. Слушамо „Тамо далеко“ са бродског звучника и замишљамо тада голо острво, острво змија, а касније смрти са кога није било повратка. Најтежи болесници доношени су ту да лагано умру, да буду сахрањени... Али, све их је више. Нема ни људи ни времена за сахрањивање. И онда, нама данас готово идилична слика постаје страшна: тако дивно плаво море постаје гробница хиљада младих људи!

Њима у част смо ту.

Њима у част, у хладу борова посађених после рата, у тишини којој ритам дају приморски зрикавци, скоро ритуално изговарамо Бојићеву „Плаву гробницу“ која кроз време постаде симбол српског страдања. Груди су тесне, сузе саме теку...

Њима у част спуштамо се до мора, у малену идиличну увалу. Нехотично замишљамо претоварене чамце који одатле испловљавају зидајући у дубинама Плаву гробницу. Какав контраст! У невинно намрешкано плаветнило у које је некада полагана нада целог српског рода, спуштамо венац. Опет тишина, као на опелу, таласи љускају венац, односећи га тамо „где шкољке сан уморан хвата“ и „лежи брат до брата“.

Њима у част, касније, годинама после рата, сматрајући те воде светим, Грци нису ловили рибу око Вида.

Њима у част, касније, годинама после рата, краљ Александар и његова морнарица одужују се друговима који застадоше на путу до Капије слободе. Са целог Крфа па и из чувеног села Свети Матија, где је умирала, али напослетку и васкрсла Ужичка војска, пренети су остаци ратника и положени у спомен костурницу на Виду. Ређају се уклесана позната имена, презимена, називи села... Цела Србија је ту. Нема српске породице која тада неког свог није дала за отаџбину! Скупа је слобода и српски понос!

**Али ово гробље, где је погребена
огромна и страшна тајна епопеје,
Колевка ће бити бајке за времена,
Где ће дух да тражи своје корифеје.**

**Сахрањени ту су некадашњи венци
И пролазна радост целог једног рода,
Зато гроб тај лежи у таласа сенци
Измеђ недра земље и небесног свода.**

**Стојте, галије царске! Буктиње нек утрну,
Веслање умре хујно,
А кад опело сершим, клизите у ноћ црну
побожно и нечујно.
(одломак из песме „Плава гробница“)**

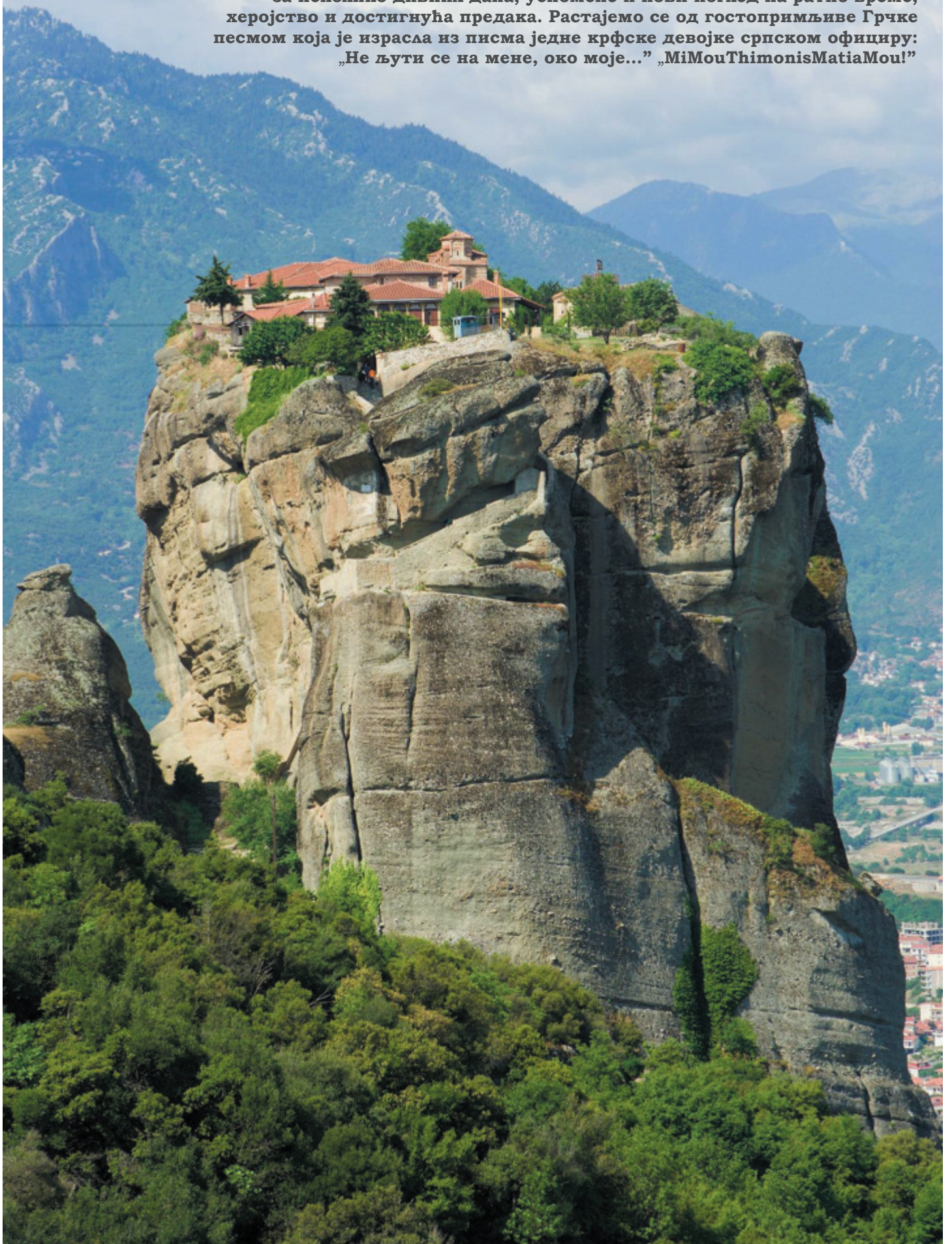

Суза више нема. Само груди напете од бола и поноса. Песник рече да је ово гробље, али и колевка. Бол и понос!

Остављамо у смирај дана ово мало парче Србије, острво Видо и његов мир, док ветар између сада столених борових стабала испреда побожно и нечујно велику причу „између недра земље и небеског свода“.

Зато, на овом светом месту размишљамо и надамо да смо и ми достојни историје наше, да нам се душе опасности не плаше, да смо последња српска генерација која је морала да гине за отаџбину, а да ћемо након овог ходочашћа, још јаче деци овог века, које захвата западњачка река, уливати дух предака који тражи своје корифеје.

У Тесалији, централном континенталном делу Грчке, изнад беличастих памучних поља, уздижу се нестварне, бајковите стене на чијим врховима су манастири чија је градња почела још у 14. веку, у време када је дотле досезала јужна граница Душанове Србије. Успоном до манастира Преображење, на врелих 45 степени, завршавамо наше путовање богатији за неколико дивних дана, успомене и нови поглед на ратно време, херојство и достигнућа предака. Растајемо се од гостопримљиве Грчке песмом која је израсла из писма једне крфске девојке српском официру: „Не љути се на мене, око моје...” „MiMouThimonisMatiaMou!”

Пише: Снежана Недељковић

Слобода, част и правда огледало су козака

Козачко вече уприличено 19. 10. 2017. године у холу наше школе имало је свој аутентични израз захваљујући присуству гостију из Јекатеримбурга из Русије, Владимира Кузњецова, подофицира Оренбуршке козачке војске и његове жене Елене.

Присутни су имали прилике да сазнају више о начину васпитања деце козака и њиховим животним усмерењима. Нарочито негују породичне односе. Од малих ногу деца се уче да буду самостална и да умеју да преузму одговорност у животу. Девојчице са дванаест година могу у домаћинству за замене мајку. То не значи да немају простора за радости детињства, него да је све усклађено са потребама реалног живота.

Дечаци и девојчице једнако уче борилачке вештине и руковање са оружјем, сабљама и неколико врста бичева. Било је несвакидашње гледати госпођу Елену како у шестом месецу трудноће, вешто и са лакоћом, рукује сабљом (шашком). Нарочито романтично било је представљање козачког задобијања девојачког срца, кроз игру звану „марамница“. Оно што је изазвало језу и невероватни доживљај били су фијуци козачког бича (нагаика) које је гост Владимир демонстрирао у предворју школе.

На крају је уследило сликање за успомену, разговор са мноштвом питања и послужење козачким капама. Све у свему дивно вече које се памти. Захваљујемо се на подршци Српско-руског клуба из Ужица и господину Владимиру Дамљановићу који је преводио са руског језика.

Козаци су увек били на првој линији фронта одбране отаџбине, док су у миру чувари традиције и патриотског васпитања. Као слободни људи који не зависе од система, они имају своја правила понашања и устав. Увек су били добро војнички организовани, па су од њих зазирале криминалне групе.

Центар козачке организације је у Русији, на чијем челу је атаман, имају своја представништва у преко тридесет земаља међу којима је и наша. Садашња улога козака је на културној и економској сарадњи, али су спремни у одбрани традиционалних вредности. Блискост са Србима је изразита.

Наградни ИЗЛЕТ

Пише: Јелена Пауновић

Дана 21. јуна 2017. године организован је наградни излет за наше најбоље ученике. Критеријум за избор најбољих је одличан успех у школи и примерно владање без неоправданих изостанака. Тридесетак ученика је испунило овај услов, међутим, због неодложних обавеза нису сви кренули.

Рано ујутру путујемо ка Сирогојну-Старом селу. Дан сунчан, доручак на отвореној позорници уз мирис борова. Са кустосом музеја, уз детаљан опис живота у Старом селу, обилазимо некадашња домаћинства. „Старо село” је музеј на отвореном у којем се приказује архитектура, унутрашње уређење зграда, начин привређивања и организација породичног живота људи брдско - планинских предела динарске регије.

Простире се на површини од пет хектара и има око педесет објеката који су дислоцирани и пренети из околних златиборских села. Ученици заинтересовани и расположени. Растајемо се са кустосом уз обећање да ћемо наставити сарадњу.

Путујемо ка Гостиљу, пред нама је шетачка тура уз обилазак водопада. Прелепа природа, уређена стаза и одморишта. Читав простор представља оазу нетакнуте природе, стене прекривене маховином, вода се пробија правећи брзаке и незабораван водопад који се обрушава са 20m високе литице. Нешто касније пут настављамо ка Стопића пећини у којој затичемо величанствен призор пуних када захваљујући високом водостају.

Стопића пећина је речна пећина, кроз коју протиче Трнавски поток, дуга је 1691m. Прва спелеолошка истраживања обавио је наш велики истраживач Јован Цвијић 1909. године. Пећина има импресивни улазни отвор, широк је 35m и висок 18m. Добила је име по засеку Стопићи, који припада селу Рожанству.

Туристички део пећине има неколико атрактивних елемената, као што су бигренске каде. Оне својом специфичношћу представљају заштитни знак пећине. То су удубљења оивичена каменим зидовима, односно вијугавим наборима у којима се накупља вода и каскадно прелива. Бигрене каде су периодично поплаване.

Ту се наш план испуњава, Крећемо кући преко Златибора, међутим, наши најбољи ученици имају захтев. Волели би да део поподнева проведу у кафићима у центру Златибора. И наравно мењамо трасу, жеље најбољих испуњавамо са задовољством. Заслужили су.

Наставник Луча и ја смо провели диван дан са нашим децом и овом приликом се пријављујемо и за следећу годину. Било би нам задовољство.

НАЈБОЉИ МАТУРАНТИ У ПРЕТХОДНОЈ ШКОЛСКОЈ ГОДИНИ

ЂАК ГЕНЕРАЦИЈЕ

Јелена Миљивојчевић

из одељења IVC3
Техничар за безбедност
саобраћаја

СПОРТИСТА ГЕНЕРАЦИЈЕ

Ђорђе Стаменић

из одељења IVГ2
Грађевински техничар за
вискоградњу

Лазар Јовановић

из одељења IVC2
Техничар друског
саобраћаја

Владе Маринковић

из одељења IVC4
Техничар за безбедност
саобраћаја

Игор Павловић

из одељења IIIС5
Возач моторних возила

Филип Тановић

из одељења IIIС5
Возач моторних возила

I место на Републичком
такмичењу саобраћајних
школа у конкуренцији
„Возач моторног возила Б
категорије“

III место на Републичком
такмичењу саобраћајних
школа у конкуренцији
„Возач моторног возила Б
категорије“

I место на Републичком
такмичењу саобраћајних
школа у конкуренцији
„Возач моторног возила
Ц категорије“

III место на Републичком
такмичењу саобраћајних
школа у конкуренцији
„Возач моторног возила
Ц категорије“

Неда Ирић

из одељења IVТ1 – Моделар
одеће, награђена за изузетан
допринос у промоцији школе

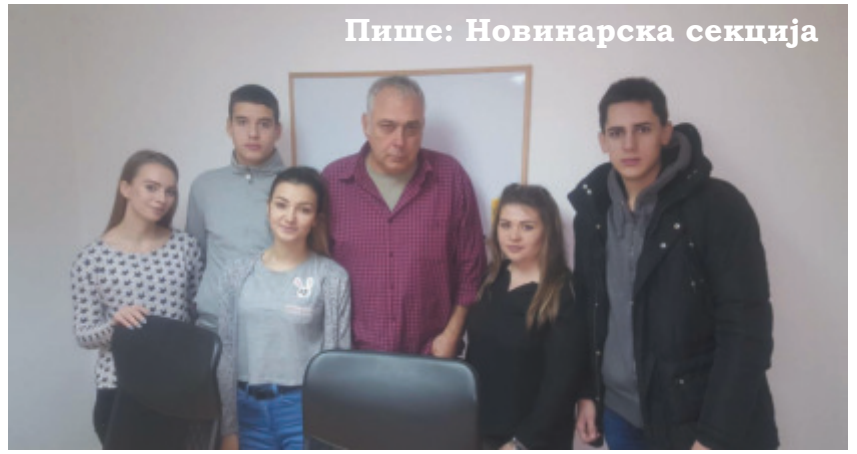
Силвана Митровић

из одељења IVТ1 – Моделар
одеће, награђена за изузетан
допринос у промоцији школе

Милан Јевтић

Петљин пријатељ

Годинама уназад Милан Јевтић, директор фирме Стабил Про, један је од спонзора нашег часописа. Захвални смо му на подршци коју нам пружа свих ових година.

На позицији руководиоца успешне и познате ужичке грађевинске фирме Стабил про сте већ дужи низ година. Како бисте описали Ваш посао и колико је тежак и одговоран?

Предузеће постоји већ од 2001. године. Стабил Про је прво постојао као радња, а касније као предузеће. Посао је врло захтеван и одговоран, колико се жртвујеш толико ћеш и добити.

Верујемо да ће одговор на ово питање занимати многе наше читаоце – како се постаје успешан предузетник и које особине он треба да поседује?

Што се тиче предузећа, оно се гради дужи низ година. На пример, данашња омладина жели да дође до великог предузећа и велике количине новца за кратко време. То се не остварује преко ноћи, већ је потребан дужи период и низ година и искуства како бисте стекли епитет успешног предузетника. Ми смо почели од једне машине, па смо касније купили више машина, запослили и више радника да бисмо на крају дошли до овог стадијума где јесмо. Наравно, увек може боље, и ми желимо да проширимо фирму и посао кроз даљи период.

На сајту Ваше фирме може се пронаћи списак свих грађевинских радова које сте обављали у нашем граду, а и по целој Србији. Којим врстама делатности се Ваша фирма конкретно бави?

Наша фирма највише обавља послове у нискоградњи и хидроградњи. Конкретно, то су путеви и улице, спољни водоводи и канализације. У неком даљем периоду, можда одлучимо да се бавимо и високоградњом.

Оно што је недавно било актуелно у нашем граду је извођење радова на платоу испред Општине. Ваша фирма је била извршилац радова. Многи грађани су имали своје мишљење и како плато треба да изгледа и како да се зове. Колико сте учествовали у предлозима за изградњу Складовског платоа и да ли сте задовољни финалним изгледом?

Углавном су била негативна, али је било и позитивних. Што се тиче тих негативних, у данашње време има много људи који се у „све разумеју“ и „све знају“. Што се тиче самих радова, ми смо се трудили да то што боље урадимо и пре свега да лепо изгледа. Са наше стране радови су обављени врло професионално, чак смо и ми доносили наше идеје око уређивања неких плочника и степеница. Радили смо у сарадњи са фирмом ДИС-КОМЕРЦ.

Веза између Вас и наше школе није само школски часопис већ и професорски рад који сте обављали у нашој школи. У каквом сећању Вам је остао рад у школи и да ли Вам недостаје?

Да, јесам, и дан данас имам пуно пријатеља из те школе са којима сам остао у контакту. Као професор, мислим да сам се одужио држави која ме је школовала тако што сам деци преносио своје стечено знање. Посао професора радио сам око дест година. Леп је посао учити ђаке и сарађивати са њима, али у једном тренутку нисам био задовољан платом и сматрао сам да могу са својим знањем и могућностима достигнем више, али био сам и грађевински инжењер и имао сам жељу да градим.

Да ли Вам школа недостаје?

На неки начин ја сам и даље присутан у школи, редовно ме зову на свечане прославе и другарске вечери. Иначе, и даље сам присутан као пријатељ школе. Драго ми је сваки пут кад одем у школу.

Да ли бисте могли да нам детаљније испричате анегдоту у вези са циглом коју су ученици доносили на час?

Ха, ха, ха... Наравно. Па свака клупа је требало да има бар по књигу, али кроз неколико часова увидео сам да на клупи нема бар једна књига. Ћаци су говорили како немају књиге, али ја сам знао да имају, већ нису хтели да носе. Рекао сам им да понесу цигле уместо књига. То је њима било занимљиво па су они почели да доносе цигле на часове. Касније су одустајали од тога, али смо дошли до тога да свака клупа има књигу.

Шта мислите када је било теже бити професор, некада док сте Ви радили или сада?

Сад је некако наступила већа демократија у односу ђака и професора. Мислим да професор треба да зна оно што предаје и да је нужно да буде добар човек. Мислим да и у неким ситуацијама ђаци имају превелику слободу која их доводи и до лоших ситуација.

Хвала Вам на разговору! Надамо се да ће и наши ученици, попут Вас, постати успешни у својим будућим професијама, можда баш у вашој професији, будући да наша школа образује и те кадрове.

Новинари Петље

ПЕТЉА: Часопис Техничке школе „Радоје Љубичић“
НОВИНАРСКА СЕКЦИЈА: Ивана Дмитровић, Филип Грујић, Филип Миросављевић, Милица Бјелић, Маја Хорњак, Милица Лазић, Стефан Грујић, Душица Ћосић, Медина Кајевић, Милица Пејић.
ЛЕКТУРА – КОРЕКТУРА: Слађана Јањић
КОМПЈУТЕРСКА ОБРАДА И ПРИПРЕМА ТЕКСТОВА: Дубравка Митрашиновић, Александар Митрашиновић
ШЕФ МАРКЕТИНГА: Иван Марић, директор
НА НАСЛОВНОЈ СТРАНИ: Ученици на платоу испред наше школе
ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Слађана Јањић
АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: Техничка школа „Радоје Љубичић“ (за Петљу), Улица Николе Пашића 17, 31000 Ужице
ТЕЛЕФОН/ФАКС: 031/513 171
Е-МАИЛ: tgsf@mts.rs
САЈТ: <http://www.tsradojeljubicue.edu.rs/petlja.html>
ШТАМПА: Штампарија Никитовић - Ужице

Велику захвалност дугујемо наставницима и ученицима наше школе који су учествовали у изради овог броја Петље, као и свим нашим спонзорима.

ГОДИНА ЗА НАМА

9.2.2017. Чланови редакције „Петље“ су присуствовали додели треће награде за најбоље школске часописе у Србији Друштва за српски језик на Филолошком факултету у Београду.

14.3.2017. Обележили смо Дан броја п трећим такмичењем по реду. Са пуно подршке и бодрења, овогодишњи победник није успео да надмаши општински рекорд, али је побрао симпатије свих присутних беспрекорним изговарањем 200 децимала.

21-23.4.2017. Организовали смо XXIV Републичко такмичење саобраћајних школа Републике Србије. Захваљујемо се и овим путем свим учесницима на лепом дружењу и фер борби.

25.3.2017. Ученици одељења ПГ1 су посетили манастире Студеница, Жича, Лазарица и Љубостиња.

26.3.2017. Организовали смо традиционални Литерарни конкурс из фонда „Зоран Теодосић“.

30.3.2017. Чланови рецитаторске секције су учествовали у 47. Градској смотри рецитатора златиборског округа „Песнице народа мог“.

16.4.2017. Ученици грађевинске струке посетили Сајам грађевинарства у Београду

22.4.2017. Еколошка секција обележила Дан планете изложбом реализованом у сарадњи са Удружењем риболоваца, а на идеју и уз помоћ наставника Владимира Јовановића.

26.4.2017. Премијерно је приказан документарно-образовни филм „Знаменити Ужичани“ у којем су, како наратори, учествовали наши ученици.

4.5.2017. Пунолетни ученици су показали хуманост укључивањем у акцију добровољног давања крви.

8-10.5.2017. Ученици текстиле струке су узели учешће на Републичком такмичењу текстилних и кожарских школа, ученици грађевинске струке на Републичком такмичењу грађевинских и геодетских школа у Новом Саду.

18.5.2017. Ученици и наставници текстилне струке су поклони кецељице најмлађим полазницима вртића „Полетарац“ које су креирали и сашили на часовима практичне наставе.

19.5.2017. Матуранти су одиграли свој плес на Градском тргу.

20.5.2017. По други пут смо узели учешће у манифестацији „Ноћ музеја“ све посетиоце пријатно изненадили изложбом „Једноставнија времена“.

26.5.2017. Успешна сарадња шаховских секција наше и Медицинске школе настављена је и организовањем симултанке у Медицинској школи.

27.5.2017. Чланови Еколошке секције су посетили Удружење инвалида и у оквиру хуманитарне акције „Зачепимо предрасуде“ донирали су пластичне чепове које смо вредно сакупљали током целе године.

29.5.2017. Стручно веће текстила организовало је модну ревију ученика и дружење са суграђанима на Градском тргу у склопу промовисања новог образовног профила Модни кројач који је осмишљен по принципу дуалног образовања.

5.6.2017. Еколошка секција је посетила заштићено природно добро „Клисура Ђетиње“ поводом Дана заштите животне средине.

20.6.2017. Организовали смо наградни излет у Потпећку пећину за ученике који су постигли одличан успех и нису имали неоправданих изостанака.

19.8.2017. Поводом обележавања Церске битке ученици одељења IC1, IT1, IC4 су присуствовали свечаној академији у Текеришу и посетили Бању Ковиљачу и Гучево.

11.9.2017. Учествовали смо у акцији караван „Дух младости“ и својим креативним и садржајним штандом пружили смо информације свим Ужичанима о дуалном образовању, сарадњи са привредом у Ужицу и значају оваквог вида образовања за Србију

10.10.2017. Шетњама до старе бране на Ђетињи, еколози наше школе укључили су се у обележавање Међународног дана пешачења и промоцију физичке активности као основе здравог стила живота.

19.10.2017. У холу школе је уприличено Козачко вече које је имало свој аутентичан израз захваљујући присуству гостију из Русије.

9-12.11.2017. Ученици одељења ПГ1 су организовали путовање на Стару планину.

3.12.2017. Наша школа се придружила обележавању Дана особа са инвалидитетом.

5.12.2017. Поводом Дана сећања на жртве саобраћајних незгода и Међународног дана волонтера, Секција за безбедност саобраћаја наше школе и Црвени крст Ужице извели су показну вежбу пружања прве помоћи повређеним лицима у саобраћајној незгоди.

10.12.2017. Учествовањем на четвртој „Колубарском маршу“ ученици наше школе обележили су незабораван подвиг славних јунака Колубарске битке.

13.12.2017. У организацији Ужичке академске парламентарне уније уз подршку академика Љубомира Симовића организована је посета представника наше школе Српској академији наука и уметности.

22.12.2017. Ученици и наставници су се укључили у акцију прикупљања и донирања старе одеће.